

Kas bez iuzu — tys bez bādys!

TEICĪNI, VIELIEJUMI, GUDREIBYS, TOSTI, ANEKDOTI
VYSIM DZEIVIS GADĪNIM

KAS BEZ IUZU – TYS BEZ BĀDYS!

**TEICĪNI, VIELIEJUMI, GUDREIBYS, TOSTI, ANEKDOTI
VYSIM DZEIVIS GADĪNIM**

Latgolys Studentu centrs
2018

821.174`282-84

Ka710

Gruomotys vizualais nūformiejums: Guna Gamazina

Korektore: Muora Mortuzāne-Muravská

Tekstu salaseišona, apkūpuošona i redigeišona:

bīdreibys "Latgolys Studentu centrs" bīdri

Gruomota izdūta ar bīdreibys "LR" finansialu

atspaidu

Latgolys Studentu centrs

Izdeviejs bīdreiba "Latgolys Studentu centrs"

ISBN 978-9934-8291-7-8

Saturs

Īvoda	4
1. Latgalīšu izteicīni – Iz skreinys i šķārsteikla	5
2. Latgalīšu izteicīni – Nu ļaužu runu	31
3. Gudreibys i atzinis.....	65
4. Tostī	87
5. Loba vieliejumi	101
6. Anekdoti i gadīni iz dzeivis	111
Nūbeigumam.....	142

Īvodam

“Buobai nabeja bādys – nūpierka syvānu,” tai varātum saceit par ituos gruomatenis izdūšonu. Kai izaruoda, salaseit nu ļaužu izteicīņus, anekdotus i tostus nav nimoz tik vīglai, deļtuo itys dorbs īsavylka nazcik godu garumā. Bet kai soka – lobuok vāluok nakai vēl vāluok.

Gruomotys saturu veidoj latgalīšu izteicīni, gudreibys, tosti i loba vieliejumi, zeimiejumi, fotografējis, anekdoti i pastuosti par gadīnim iz dzeivis. Gruomota ir paradzāta dažaidom dzeivis situacejom kai paleigs eistajā šaļtī atrast eistūs vuordūs latgaliski.

Dzīsmei vuordu napuormeisi, taipat ari teicīnim. Nazcik nu jūs var kaidam skaiteituojam radeit napatyku voi naapmīrynuoteibu, tok najemit cīši pi sirds. Latgalīši vysumā ir labesteigi i izpaleidzeigi. Ka koids ir dabuojs kaidu apzeimiejumu ci sirdeiguoku “vieliejumu”, gon jau peļneiti.

Teicīņu tematika – dažaida, gon par cylvāka gudreibu voi glupeibu, gon par kasdīnys darbeibom. Vīgluokai atrasšonai, sakuortuoti piec izsacejumu pyrmūs vuordu alfabeta seceibā.

Iz skreinys i škārsteikla

Acīs eņģeļs, aiz ocu čorts.

Acs kai opūgam, auss kai ezeļam, gudreibys kai myusai.

Acs nūsabeist, rūkys padora.

Agruok beju jauns i šmuks – niule tikai šmuks!

Aiz gudreibys nūsaglobuojs pruots.

Aiz skūpuma pagait i cylvāka cīns, i pruots.

Aiz spūdruma meklej saulis.

Aizguoja suņam sīna pjautu.

Ap pierstu gudruoka naapteisi.

Ar acim teiruma naaparsi.

Ar akminim zvaigžņu nu dabasu nanūgrauduosi.

Ar buobys pruotu pi gudreibys natiksi.

Ar ciervi pakaļ kotrai myusai naizskraideisi.

Ar ciervi zierņu naškolda.

Ar sītu iudiņa napīsmējsi.

Ar sovu pruotu cytam viersā nasabuož.

Ar spreižim dabasu naizmiereisi.

Ar ūtra montu bogots napaliksi.

Ar, kai var!

Ari sorkonam uobelām vydā tuorps.

Atsasits ni tāvā, ni muotī, a durovu stenderī.

Atspriekleņ ustobā nakuop, atspriekleņ narunoj –
taisnam cylvākam taisna runa.

Ād kai ar zūbu golim.

Ād kai lels veirs, struodoj kai čyguons pi zemnīka.

Ād kai ryuss dzeļzi.

Ād vīns cylvāks ūtra kai zīvs zivi azarā.

Bailēs vīna vylka vītā pasaruodeis symtu.

Bazneicā īdama, skusteņu sīņ golvā.

Bārni i duraki runoj patīseibu.

Bārns ruoda, kais byus veira tykums.

Bez laika nasvīd izkaps kryumūs.

Bez prācys nav tykuma.

Bez suoļa, bez maizis navar dzeivuot.

Bez suopu nīvīns nav pīdzims.

Bezkaunei bļūda vysod pylna.

Boda laikā i valns myusys ād!

Bods īvuica struoduot.

Boltu kēvi napierc, slynu sīvu napreci; kēve byus juomozgoj, sīva byus iz rūku juonosoj.

Bučojās kai bolūži.

Buož kešā, nabyus bešā.

Capu, capu kukuleiti – mīloju es Rēzekneiti.

Celīs, a to proguliesi kai poļaks Varšavu!

Cik gryuts ir byut latvīšam, ka naesi latgalīts!

GLUPIM ZUOLUNAV,
TIKSYLTA
CAJA

Cierp tū zemnīceņu kai vušku nu vysu pušu.

Cīši sakalts kai Kunga Jezu povuors!

Cuoļs cuoļam acī nakņuob.

Čaklys oruojs, īdams piec orkla, atpakaļ nasaver.

Čapaslus čapaslojūt par čapaslu paliksi.

Čorts čortam i kūrpis šyun.

Da kuozu sadzeis.

Dabuoja soltys pierts.

Deļ glupys golvys i kuojom nav mīra.

Deveņi omoti, dasmytais bods.

Dīva vāzai diveji goli.

Dīvam soki paļdis par kotru maizis druponu.

Dīvs suņa bolsam naklausa vys.

Dīvs, Dīvs, kas tuos zivs gius, ka myusu nabyus.

Draudzeiba lobuok par boguoteibu.

Drystynam nikod nav laika gona.

Duraku i bazneicā sit...

Durnam putnam durna dzīsme.

Dūd myrušam slavi, dzeivajam mīlesteibu.

Dūd, Dīveņ, ar gudru runuot, ar stypru kautīs.

Dūd, Dīveņ, maizi, zūbi atsarass.

Dzāruojs bogotuoks par kieneņu.

Dzeivam uodu plēš, a kas byus, ka nūmiers.

Dzeivi nūdzeivuot, ni kraklu nūvolkuot.

Dzeivoj kai ar bruoli, riekinojīs kai ar žydu.

Dzeivoj, cik gribi – vysleidza saulis myuža
nanūdzeivuosi.

Dzeivuosim, i bārni byus.

Dzeivuosim, redzēsim.

Dzersi daudzi ola, dabuosi dreiži gola.

Dzīd kai mednis – sovu viņ dzīsmi.

Dzīsmei vuordu naruormeisi.

Ej ustobā ar volūdu, teirumā ar paleigu.

Es gūvi aiz rogu turiešu, bet cyti, lai slauc.

Esi lūkons kai nīdre, tok nalyusti.

Ēd kuo āzdam, naapēd gūda.

Ēd maizis, naēd cylvāka!

Ēdit gosti, ēdit, taipat cyukom byus juoatdūd!

Ērce dzer ašņa, Jauns cylvāks spāka.

Gaida kai iesšonys.

Gaidi, cikom gaiļs ūlu izdēs.

Gaiša, gaša golva – byutu vēl gaišuoka, byutu kuopusta golva.

Gara mēle, eiss padūms.

NI KAUNA, NI GŪDA – KAI NU
GOLDA, TAI TZ PŪDA

Gari moti, eiss pruots.

Glaudi kai kači pa spolvai.

Glums kai gūmeiza (sieņs).

Glums kai zuts.

Gluozē nūsleikst vaira ļaužu nakai jiurā.

Goduos dzeivē i oklai vystai atrast kaidu gryudu.

Gons vušku napazeist, vuškys gona pazeist.

Gosts na vysā sprosts.

Gribi ar veizem dabasūs tikt.

Gribi pazeit drauga, pasauc paleigā pi dorba.

Gribiesi vysa zynuot, mudri vacs paliksi.

Gryuši dzeivuot, baile miert, žāļ nu draugu
atsaškiert.

Grūzīs kai gribi, vys ūksts pakaljā.

Gudra golva, glupam nosuot īdūta.

Gudrys kai škaplernīka suņs. Kai leits – tai zam rotu.

Gūdeigs kai buoriņa osora.

I vardive peikst, ka iz juos izmīdz.

Iedīns iz iedīņa navuodej, sitīns iz sitīņa vuodej.

Ite puotori naleidzēs.

Ite runuots, ite lai palīk.

Itys zam indyka juolīk, lai daperej.

Izaganiejuse kai gūvs pa svešu ganeibu.

Izalaids kai teļa uoda!

Izalīk, ka vylnu maina...

Izdūmoj kai suņs pīktdīnis!

Izsvīssu kai kači nu pīnoutovys.

Īlaid cyuku bazneicā, i iz oltora izkuops!

Īsakūds kai cyuka syudainā lyukā – smird, bet vaļā nalaiž.

Īt kai pārnejuo gods kumeļš!

Jam kai luocs ar depem.

Ka iudiņs smeļās mutē, vuicīs mauduotu.

Ka lela dusme, skaiti da symta.

Ka pats lobs, vysi lobi.

Kačam kača īrodums.

Kai caur šķūrstynu izrauts.

Kai nu uoža: ni vylnys, ni pīna!

Kai uozs iz laipys.

Kam dorbs, tam maize.

Kam pateik i skobais svīksts!

Kas moz zyna, tys daudz runuoj.

Kas suņam asti ceļs, ka na pats!

Kas, kas? Kas, cikom izkas!

Kauli da uoda – paskota nikuoda.

GUDRYŠ KAI
PŪDNIKA
SUNS —
MŪOLU ĄD,
PŪDUS DIERNSA

Kauna nav nivīnā acī!

Klaudz kai vaca vāzda pa asfāļtu!

Klyba vysta ūlys nadēj.

Klusej, putra! Lai runoj āduoji.

Klusī iudini dzili.

Klusiešona – pīkrisšona.

Koč suņs dasīts, naboksti ar vāzu zūbūs.

Kod kača nav sātā, pelis doncoj iz golda.

Kod nu pūra izīsi sausom kuojom, kod nu krūga nadziers.

Kod nūmiersi, tod i izaguliesi.

Kod suņam nav, kuo rīt, rej malnu calmu.

Kod ta nu pūstuo meža lobais putyns ir izskriejs?

Kod vacs navaid, kod mozs naraud.

Kotrai dīnai sova nakts.

Kotram sovs kraklys tiuļuok.

Kotrs suokums ir gryuts.

Krauņ vazumu pa zyrgam.

Krotuos kai keiseļs.

Kuo brīsmeigi gribiesi, nikod nadabuosi –
skaudeiba stuosīs ceļā par škiersli.

Kuo cylojīs kai gūvs iz meizšonu.

Kuo izbūzi acs kai buļļa pautus.

Kuo klusej kai mēli mutē nūrejs.

Kuo pats nagribi, ūtram nasūlej.

Kuo perīs bez vajadzeibys!

Kuo pruots, tuo i vaļa.

Kuo ryugojīs kai suns buļbu paieds.

Kuo rotūs brauc, tuo dzīsmi dzīdi.

Kuors kai luocs uz madu.

Kur tev pīktdīne garuoka par sastdīni!

Kur tu tik ilgi beji, ka cik mudri atguoji!

Kū ar viersi mežā pībraukuoši, ka Dīvs zyrga nav
devs.

Kū boguotam padareisi – maize ir, bez maizis ād.

Kū Dīvs gryb struopeit, tam atjem pruotu.

Kū gruobojīs kai nabašnīks ap svecem!

Kū ūsuoki, tys juopabeidz.

Kū jauns ar spāku, vacs ar viļteibu.

Kū trokuoks laiks, tū buobom vairuok dzelu.

Kū tu tuids izapyuts kai ruguoju rupucs!

Laikam slyma byušu, nikuo navaru īest, treša dīna
– deveits kukuļs.

Laizuos kai kačs pi krieguma pūda.

ŠMUKS
KAI
CIERVA
KUOTS

Lobai drēbei nikas navuod!

Lobs ar lobu sasatyka...

Lobuok ar klybu doncuot, na ar duraku runuot.

Lomuošona i kaušona da loba nadavad.

Łūguos, kai buoba, īdama ūguos.

Malim eisys kuojis.

Motku tiņ ar dīgim, golvu ar gudreibom.

Muna meita, ļaužu vadakla.

Mute kai ar madu smārāta!

Mute kai klāva durovys.

Na vysys vardivis var salēkt lelajā oporā, cytom ir juoloksta ari pa sausu zemi.

Nabeja buobai bādys, nūpierka syvānu.

Nabuož sovu mēli, kur navajag.

Nadūmoj i naplēs iuzu!

Nagaidi uobeļu majā.

Nagleidinej (narunoj oplom)!

Naktī dzims, sumozguos mozguots.

Nalaimeigs kai uozs.

Naturi Piziča (ci kaida cyta) mūdis!

Nūreja kai kurkyns.

Naleiņ svešā pakaļā par spryudzini! Na kotrai pakaļai vajag spryudziņa. I na kotram spryudziņam juobyut pakaļā.

Namīra cāluojs nader par mīra savedieju.

Natāloj slymu gūvi aptykys prīškā!

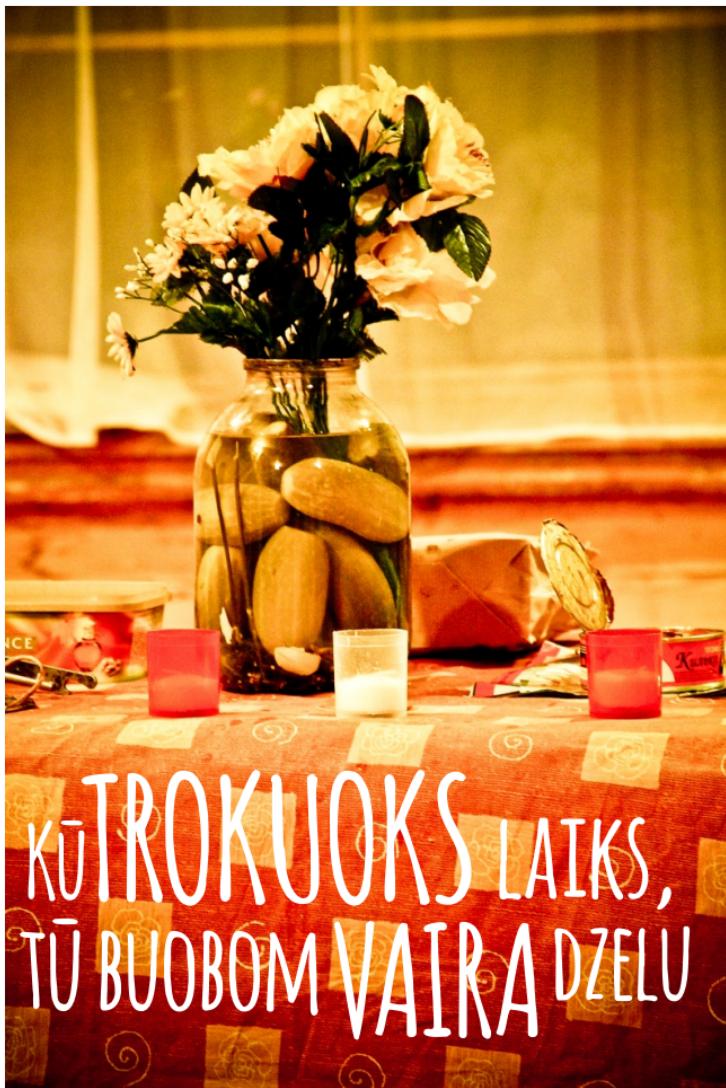
Ni Dīvam – svece, ni valnam – kacarāgs.

Ni kauna, ni gūda!

Ni pi Dīva, ni pi krīva!

Niu ir syudi vogā.

Ni capts, ni vuoreits.

KŪTROKUOKS LAIKS,
TŪ BUOBOM VAIRĀ DZELU

Nu cīši jau lels, kuojis da zemis i goli aplīkti!

Nu mīga pluociņu napīcepsi.

Nu tevis tolka kai nu solta pojaļnika.

Nu uoža duorznīks nasaīs.

Nūkrīts kai nu mieneša.

Nūpleiss kai čyguona paltraks.

Olu dzert nav grāks – tys ir zemis spāks.

Pa bolsam i volūda, pa veiram dareišona.

Paādušai pelei mylti ryugti.

Pabēdz molā – čangaļs brauc!

Piec kara i buoba gudra.

Pajem acs rūkuos, daguns paruodeis.

Pats paiesšu, i muotei vēļ tiks.

Pi pylnys bļūdys draugu daudz.

Plepinej kai vaca buoba.

Pīsapyuts kai palāda.

Pret kolnu i akmiņs nasaveļ.

Propula Buorbola, propula i monts.

Prosts, kai zyrga dečs.

Rudinī i buoba gudra.

Rūkos syltums, sirdī lads.

Sakryta kai myusys iz mads.

Saploka dūša papīžūs.

Sasagrīzs kai kadaks pret krusu.

Sasamīdzit mīleiguok.

Sauc koč par pūdu, tik iz guņs nalic!

Sile pi zyrga naīt, bet zyrgs pi silis.

Sirds tai i vard kai kotlā.

Syudi ap acs.

Skraucs bez iuzu, saucs bez zuoboku – oba diveji
leli meistari.

Skrīn kai vonogs pa gaisu.

Slyma suņa mūrgs!

Slynkam vysur gryuts.

Slynkums da loba nadavad.

Smejīs, smejīs: vacs byusi, na jauns!

Sovi suni rejās, sovi bučojās.

Spraužās kai Mikeļs molkys grādā.

Sprosts kai putra bez suoļa.

Struodoj kai atsaļs.

Struodoj kai naieds.

Stuosti, ka stuosti, bet nabļuznej!

Stuov kai gaiļs, spuornus nūlaids.

Suņa budkā dasa nastuov!

Suņa syudu iz apsis skaidys!

Tuids taidu atrūn.

VÝSTA
NA PUTYNS,
BUOBÁ
NA CYLVĀKS

Taids kai vucyna pakauss.

Ticit maņ, vacam meļam.

Tik žieleiga dzīsme, ka kukainim juoraud.

Tys gaisa piļs taisa.

Troks voi nu Rogovkys.

Troks, kas troks – ni kū dora, ni valā laiž!

Tu kai slūta bez kuota!

Tu – pīktuo keiseļa septeitais puorliejīns.

Ūtram sova pruota naīliksi.

Vaiņu pylns kai suņs blusu.

Valnam nu rotu pakalis izkrits.

Vysi tik slymi, tik slymi, bet atīt sastdīne – nav kuo globuot.

Vysim izpatykdams, sev sarībsi.

Vucyna vacums. (15-18 godi.)

Vot, taidi tī peirāgi!

Itymā nūdaļā ir salykti tī izteicīni, kurus var atrast drukuotajūs materialūs, arhivūs i škārsteiklā. Saprūtams, ka jī tuī poši pieški naatsaroda, deļtuo sokom paļdis tim, kuri tūs beja salasejuši i puorrakstejuši!

Vysuvaira sokom paļdis Bierzpiļs bibliotekys vadeituojai Annai Griestiņai, Ilzei Spergai, Raibajam, Facebook.com lopys "Latgalu vyspasauļa gudreibu olūts" puišim, Latgalīšu ziņu portalam (lakuga.lv), LgSC bīdrim i draugim.

Nu įaužu runu

“Cik tu sver?” I pats izreiz atsoka: “A smird iz pustonnys.”

100 godu bez svātdīņu!

20 km lobam suņam nav nikaids leikums.

Aizskrēja kai eņģelets bosom kuojeņom. (Saceja, kod izdzēre.)

Aizskrēja kiuliņ vuortinim.

Aizskrēja krysta namets.

Ak tu Jezus soldonais!

Ak tu valna dynduorzs!

Ar plyku dyrsu nalēc Dīvam acīs.

Ar sirdeigim iudini vad!

Ar solmu čūksta naaizbuozsi.

Ari syudam pateik, ka jū labi nūlīk. (Soka par lobu i švaku saiminīku.)

Atliecs pruoteņš kai nadacapušai maizei gorūza.

Atsasēst, lai nav juosaplieš!

Atsasāduši ite vysi iz zaļa zora!

Auga kai bez ašņa.

Augšuok ceļu, zamok nobys, tī ir tovi stuņdinīki.

Ād kai zyrgs, struodoj kai ūds.

Baba cytreiz daudzi vairuok zyna nakai Google.

Eipaši piec bazneicys i autolavkys apmekliejuma.

Baba – tu esi taida pavaca meitine, tikai
napašmuka...

Baile kai žydam nu gaiļa.

Beigsi talakanētīs (pļuopuot)?

Ber kai pupys.

Bez Dīva zinis mots nu golvys nanūkriss.

Bez šķārsteikla kai bez rūku?

Es asu troks i glups, bet muna latgalīšu volūda ir
breineiga!

Es beju zvierbuļs, i maņ beja labi, atguoja vuorna i
nūkņuobuoja mani.

Bezkauneigs kai deputats.

Byus svātki i iz myusu ūjneicys!

Bīza putra – plepineica, vaca buoba – sepineica.

Boguotam i valns bārnu šyupoj.

Bryušu da kryušu!

Buļbu i sātā vari paēst.

Cacku veireni, suocit struoduot! (Soka, kod puiši slynkoj.)

Capu capu kukuleiti — mīloju es Rēzekneiti.

Caur drēbem cylvāku tai labi naīpazeisi...

Ceiruļs olu dora iz tuo mīta gola, vēl na tai, vēl na tai, suoksim mes nu gola.

Cejā i odota gryuta.

Cik tu sver? Varbyut zemi suoc ēst?

Cikom mannys putru var puorkūst, var vēl precēt...

Čeikst kai vacys durovys.

Čeikst, it kai dzāruojam dzaramū nūst rautu.

Čim pa pīci byus desmit.

Čyuļs nav čangaļs.

Dadzeivuosi tu da munu godu, i tu ar ūkstu durovu
mekliesi!

Debessmanna vysod izpeļd pīnam viersā.

Delikats muojīns ar zedeņu mītu.

Deļ lapnuma pīsaputs kai vacs rupucs.

Deveitais dasmytū tronkoj.

Dīna garuoka napaliks.

Dīna mani izplanavuoja.

Dīna skaidra kai gluoze.

Dīveņš vysu redz!

Doncoj kai gaiļs pa skaidom.

Dori kū dareidams, beiguos izdori pats!

Duraku kokts vēļ nasuokts.

Dzeive kai kačagarka – cik molkys messi, tik sylts byus!

Dzeive raiba kai dzeņa vādars.

Dzeive vīnūs prīkūs – trusikūs i gumejnīkūs.

Dzeivoj, kai zyni, voi dzeivoj kai vysi.

Dzeivuosim zyli zali, ēssim kuopustus ar gali!

Dzer ar māru, navys ar pīminekli!

Eite dasasēst i dasys ēst ...

Ej tu bosom kuojom!

Ejit āstu, cytaiž studiņs atdziss...

Es ar čiulim nadoncoju!

Es ar jū naītu pat iz vīna gektara meizt.

Es ite kai vaca naudeņa nosojūs apleik...

Es ite stuovu kai obrozs pa vydam.

KĀIDI
ZĪDI,
TAIDYS
ŪGYS

Es nu Bieržu, švaki dzieržu, grybu – dzieržu, grybu – nadzieržu!

Es nu Bolvu ar goru spolvu.

Es vaira nagrybu seseju, es grybu mameņu!

Es vēl naasu bešā, man vēl sešys žurkys kešā.

Ēst na dierst, var pacīst.

Gleita kai cyuka piec leita!

Globojīs, cik gribi, nu sevis nanūsaglobuosi.

Glups cylvāks tik ar mēli gudreibys taisa.

Glūnej kai vylks cauri kryumu.

Golva kai Bolvu ierzeļam.

Golva kai cuoļam!

Gona gostim kopeja (kafejis).

Gors kai sausa kūka zors.

Gost, valns, ēd ar maizi! Naēd gaļu vīnu pošu.

Gotovs izleist caur odotys aci.

Grāka pagale!

Gribi izdareit pareizi – izdori pats!

Gribi leita – tameiz pret vieju.

Grybātūs dzeivuot kai vysim, bet sirdsapziņa
naļau!

Grīžu, grīžu skripkā, pasavieru lytkā – pylna vutu,
gneidu, pats nūsabeidu!

Gruobojās kai žyda gūvs gar rogovom.

Gudram gudra nalaime.

I bits, i mads, bet pats kai gads.

I kab mute kešā, zūbi ryndā!

I mīrs, i svātdīne.

Itai dzīsmei lai ir gols, saiminīks lai atnas ols.

Itam gon rasna golva.

Ite tev na gūvs ganeit!

Ite vēļ dorba da Jura.

Itei progoreiba beidz uorā.

Itys pat nu myrūņa pirdīni izspīss.

Iz leikys skaidenis taisnu gubeņu.

Izalaide kai pļauška.

Izputiesi kai sieņu sula.

Īlēce kai cierciņs palnūs.

Īpyut bitīnei sinčeitēs.

Īpyut čūkstā svātā reitā!

Īpyut jiurnīkam!

Īsapyna kai Vaikuļs ar Kačkys.

Īsim, buob, gulātu, a to gosti iz sātu nateik.

Īšaunit man ar zierni celī!

Īšu pa mīstu. (Īšu pa mozai dareišonai.)

Īt kai pa eļni...

Īt kai roti bez atsaceju.

Jam kebli, spīd sprēkli. (Lyudzu, atsasiesti.)

Jamās pa syudim kai māslu vabale.

Jauneiba aizīt, stulbums palīk!

Jauns ar spāku, vacs ar pruotu.

Jegums! (Izsauksmis vuords.)

Jei pa poļskam runoj kai nu kalendara.

Jezu, Jezu, ratavoj, vuts pa pļešu katavoj.

Jidritvai mietebeit.

Juoazīt tipeņu nūkuostu. (Pa mozai vajadzeibai.)

Ka Dīvs dūs, i pa līgu padūs.

Kuo smaidi kai syltā syudā īkuops.

GLEITA
KAI
CYUKA
PIEC
LEITA

Ka Dīvs nagubeis, cyuka naizgubeis.

Ka dūd, to jem, ka syt, to bēdz.

Ka glups, tod i dybyns solts.

Ka nav vuornai pīna, to nav.

Ka nav, to nav kozai pīna – pacēļ asti, salej atpakaļ.

Ka pasaulī ir koč kas myužeigs, tod tys ir stulbums.

Ka sirdsapziņa namūka nuokūšajā dīnā, tod
namūceis ari aiznuokūšajā.

Ka sova krakla nav, ar ūtra naapsaviļksi.

Ka zynuotu, kur krissi, spylvynu palyktu.

Kab jūs saspartu deveni valni!

Kab tev škeista streipe pakalā vylktūs.

Kab tevi divi deveni.

Kai Gadžuṇu gaška!

Kai kulaks zam acs.

Kai Kvāpānu pūrā.

Kai moku, tai maunu!

Kai puiši. (Cīši labi.)

Kai pupuos tupiejs.

Kai sacejs muns dzeds, es asu tovs dzeds.

Kai tys var byut?

Kai vuocīts/vuocīte! (Kod izdora kū napareizi.)

Kaida čorta itam ite vēļ vajadzēja (atsatest).

Kas ar pruotu, tam dzievē juodūmoj!

Kas bez pruota, tam vysys durovys vaļā!

Kaida dzeive, taida dzeja.

Kaida tī vairs veseleiba, ka vokorā pyrma gulātu
īšonyis vairs navar pusi kīgeleiša (maizis) ar tauku
bjūdeņu izēst...

Kas ir – tys ir, kuo nav – tū dadūmuosim!

Kas kam pateik – kam pops, a kam popa sīva.

Kas pard, ar tū var art, kas bazd – tū tik iz kopu vest.

Kas tovu kozu tiergā vad?

Kas, tev nav kuo dzert? Ka tu zuolis dzer?

Kašās kai troka vysta perine.

Keturka da vaļai, kači lein da gaļai.

Klukst kai perine vysta.

Kod golva suop, tod čükstam vīgļuok!

Kod vylks vuškos, tod suni baruot par vālu!

Kokls! Kur tova golva?

Kotram teļam sova golva, leluoks teļš – leluoka golva...

Kotrys cyukys prīškā pērlis namātuošu.

Kuo guli kai plauša.

Kuo maizi ād, tuo dzīsmi dzīd.

Kuo sēdi kai meitys pi veira izdevs!

Kuo smaidi kai apsapliutejs?

Kuo staigalej kai syudu puorkūds?

Kuo stuovi kai suoļs stobs.

Kuo zys bez muzykantu taipat kai meizīns bez pirdīņa.

Kur spičkys? Dzeraunē pi Bičkys (uzvuords). Jam ir
lels suņs, kam pylna dyrsa guņs.

Kur tik dzeraunē kaids gūds, tiulen kluot tī es kai
znūts.

Kur tī puiši palyka, kur jauneiba...

Kur viļksīs vacuo kerzine?

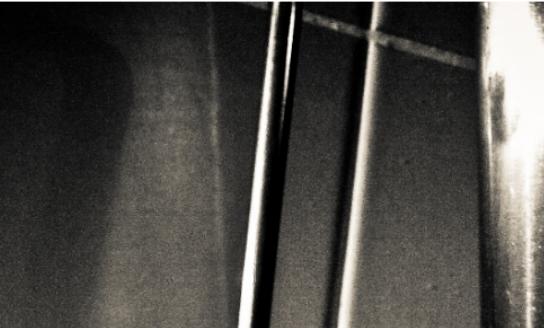
Kura cyuka narūk dīnā, tei rūk naktī.

Kū dareit, kū dareit... vulinuot i koktā slīt!

Kū gaidi kai kačs pi pīnuotovys.

Kū leluoks, tū lobok kreit.

Kū staigoj kai krīvu pops.

KA DIERST, TO VYSI,
A, KA DAREIT,
TO NIVÍNA

Kū tu mani tai veļc, kai valns dvēseli uorā rautu!

Kū tuoļok, tū trokuok, īt pa vaļai!

Kū vaicoj kai slymam?

Labi izaver – kai bazneickungs!

Lai zūg tī, kam nav smedziņu!

Laime, kur tu rūnīs?

Laimeigs kai pitons.

Latgalīts ar kūku rūkā sirdeiguoks vēl par tigru
kūkā!

Latgolā bezdorba nav, vīnkuorši par lelu daļu dorbu
nikuo namoksoj.

Leiksnīši kaušli, neicgalīši paušli – kolupīši boguoti.

Lelais Juoņs sīna pļuove, mozais Juoņs ūkstā
špļuove!

Leluo, rasnuo, tukluo Geņa dzeivuoja pi leluo ceļa.

Līleitīs vīgluok nakai sīna pļaut.

Lobys improvizacejis pamatā parosti ir kvalitatīvs
scenarejs.

Lobs kaimiņs ir tys, kurs nalīk paroli sovam WiFi...

Lobs kirurgs i švakam dancaram paleidzēs.

Lobuok vāluok nakai vēļ vāluok...

Luocs vēļ mežā, bet uodu jau dola.

Met, i braucam!

Mēle vysur ceļa atrass.

Miksers na mašyna, kod i daudzi uotrumu, atpakaļ taipat nabrauc.

Mīsa prosa sova.

Moda – ūkstu boda!

Mozeņš kai kača maņtenis.

Mozūs bliežus kūkā kar, lelūs gūdā ceļ.

Munā galantajā vacumā jau var...

Muni bārni dzeivē ir izasytuši – struodoj uorzemēs kautivē.

Molā nūpierku šampuni Mīts. Tagad ar Mītu golvu izmozguošu.

Mute kai pyunis vuorti.

Mūdis cyuka – drēbis glaunys, bet ar gaumi voi
mozguošonu i gludynuošonu tai pašvakuok.

Na pyrmū godu ar peipi iz jumta.

Na tu mani taiseji, na tu mani reguliesi!

Naasam jau nikaidi nuotinī!

Nabyus, muos, nabyus!

Nabuož sovu golvu, kur jei nalein.

Nadzeņ Dīva mežā, īdzeisi – naizsauksi.

Naej ar stypru lauztīs i ar gudru tīsuotīs.

Naesi stiklinīka dāls, paej molā nu televizora.

Naesi vucyns, kas aiz rogu juodzan!

Nagruob gaisa! (Tāluoja, ka kū dora.)

Nakauneigs kai Preiļu autobuss.

Namuoki (nagribi) dierst – namūki čūksta.

Nakryškuons!

Napļakš, kuo navajag.

Narej suņs, narej suņs, es jau tevi seņ pazynu...

Naslavej misā, slavej olā!

Nasoki “hop”, cikom naesi puorliecs gruova.

Naturi Piziča mūdis. (Kod kaids ilgi tur gluozeiti.)

Navaru saprast – maņ ir pohmeļs voi ir pirmūdīne!

Nazkai sasagrybieja Neicgaļa akmini i sovejūs.

Ni pakuorts, ni nūlaists.

Ni ūkstā, ni golvā.

Nu Dīva tīsys, nadūdit vaira tam Ontonam sama-gona dzert, cytaiži otkon atīs iz sātu i ar zvieriskim pajiemīnim vysu nakti mugorkauli lauzs.

Nu dorba i zyrgi mierst.

Nu gada siļčis naiztaiseisi!

Nu jiusu āduojoji kai nu uboga doncuotuoji!

Nu kolna i cyuka rysaks!

JAUNA
PUTRA
PLEPINEJ,
VACA
BUOBA
SEPINEJ..

Nu nervu juoizraun!

Nu suņa bēdz, iz vylka pateic.

Nu suokuma komplimenti, vāluok alimenti!

Nu tukša tukšā laisteit.

Nu, i kū tu maņ izdareisi?

Nūgurums kai Kasickīnei, kod syltu suonkauleišu paāduse.

Nūpierkšu varbyut kaidu cukerceņu. (Kod kaids kū lobu padora.)

Nūsist par moz!

Nūsleiksi, iz sātu naej!

Oi otopka! (Saceja, kod sirdejuos.)

Oi, syudu vairs kai divej bļūdeņ.

Opejs nav mašyna, buoba nav cylvāks.

Otkon jauna Juoņadīna! (Jaunys probemys, nagaideits paviersīns, koč kas josuoc nu gola.)

Pa trepem napakuopsi i ūkstā naīspļausi.

Pajemt pi dzīsmis.

Paļdis daudz – butelka taišni laikā.

Paļdis gosti, ka atbraucet, vēl leluoks paļdis, ka aizbraucat.

Paļdis par kuopustīm, paiesšu galis.

Paļdis tev soku dzieržūt i nadzieržūt.

Par parunuošonu nikas nasiss.

Paraudi, paraudi – mazuok čuruosi!

Pavadeišu, lai skruča naaiznas. (Gostus pavodūt.)

Pādejū pat policists najam.

Peipej tu voi varbyut nā, spičkom juobyun kārmynā.

Pylnys biksис prīcys!

Precizi kai aptykā.

Preili ir Vašingtona. Leivuons – Nujorka.

Prīca, kur tu rūnīs, laime, kur tu kavejīs?

DIEVĖ IR TEIRUMAS. KURS LELUOKS ČYUKA,
LELS BUŁBU. TYS VAI RA PIRUK

Pruoteņ, ej iz sātu!

Pūrduļa kojis. (Vuorgys i naspieceigys kuojenis.)

Redziesi valnu iz vacainis.

Reitā i zyrgs nadzer.

Rodne maņ kai zyrgam pīktuo kuoja.

Rodne pa siermajai kēvei.

Rozaguoja kai syuds pa Daugovu. (Kod kaids sirdeigs palīk.)

Rozaguoja kai vacais pa kantoru!

Rozalaids kai Bernada zems.

Rožoncys da ceļu, mēle – da papīžu.

Rupucs ar samta vādaru!

Runoj, runoj, muns ūksts klausuos...

Runoj kai cyuka ar zūsi.

Rūka pa rūkai. (Kod pošam ar vysu juoteik golā.)

Rūkys, kuojis pyutynuodams, izdori.

Sagaideisi nu tevis lobuma kai nu burkuona pirdīņa...

Salejuši veirīši ir pateikamuoki par salejušim sunim.

Sapucej calmu, i tys byus šmuks. (Par gierbšonūs runojūt.)

Sasagrīze, sasašķībe, apsapyrda i apsaguoze.

Sasapyna kai vysta pakuluos.

Saulainys vacumdīnys – svīdrūs struodoj nu reita saulis leidz vokora saulei.

Sēd, acs plikšynoj, apleik cyukys rukšynoj.

Simpatisks kai griču bīzputra.

Sytās kai čorts pa garci!

Syuda bits, syuda mads.

Syudi vogā.

Syudu da byudu.

Syudu grīž kai tāraudu.

Sīvysmuot, pīcep galis, lai znūts ād da valis.

Sīvītis vysod gryb bārnus nu unikalu cylvāku.

Skali vokori gryb klusus reitus.

Skūps, na glups, bet deveigam i ūksts plyks.

Slymais baroj vasalū.

Spriņdžoj kai teļš!

Staigoj kai vierss pa vosoruoju.

Starks vardei na bryugons.

Stolerovys policeja, vysi iz bobiku!

Strāšns kai muna dzeive.

Suni baroj, kod medeibuos īt.

Svaiduos kai Klybāns pa veikaluu...

Svaiduos kai plyks pa nuotrem.

Šmukuokuos meitinis vysod īt pa ūtru īlys pusī.

Šņabs golvā – pruots čūkstā.

Tagad es zynu, kū pensionari dora. Sēd, ād i dzer!

Tai buobai pruots kai švammei!

Tevi tik piec smierteit. (Ka ilgi naatnas koč kū
praseitu, steidzami vajadzeigu.)

Taidi kai teli.

Taids kaukaza ezeļs.

Taisuos kai vacmeita iz meizšonu!

Tev zūbi kai ritiņa spīči.

Tēte muti plēte.

Tik gordi peirāgi, itūs pat bazneickungs var ēst!

Tik pruota, cik vystys kuojā galis!

Tys tymā izīt!

Tī dzeivoj taidi puiši, kas ar sokumim iz viļcīņa skrīņi!

Tīva da gara kai Žykara dzīsme.

AR MUTI
REIGĀ,
AR DORBIM
PACEPLĪ

RĪGA RĪGA

Tprrr, kumeleni! Apsameiza vadamais!

Traktoram var beigtīs degvīla, bet dzeja nasabeigs nikod.

Treis trokī iz pasauļa – krīvs, leiksnīts i vuorkavīts.

Tū zemi putyns namāsluoja.

Ūksts goris nav redziejs.

Vacais tāvs maņ soka tai — tu ar buobom ne guļaj!

Vacs kai mamuta syuds.

Vacs zyrgs vogys namaina.

Vacuokom sīvītem ari vajaga laimis.

Vakar beja pīns ar madu, bet šudiņ iudiņs ar ladu.

Var koč biksis pīlikt, nikas nasamaineis.

Vasals, ka naesi sasaļs!

Vasals, ka namaloj!

Verās kai teļš iz jaunu vuortu.

Viļcīns aizguojs.

Vylks paieds, vuška dzeiva i gonam myužeiguo
gaisma.

Vysa monta mugorā – boguoteiba vādarā.

Vysakuo var izdareit, tikai iuzys caur golvu navar
apviļkt.

Vysi kai zakucejā saleiduši!

Vysi tik leli kungi, nav kas kulis nas.

Vysim stručim par topu.

Vysu gaišu tymsā naktī.

Vīns kuiļa rieciņs!

Vo pi Varakļuonu itys ar beja?

Voi tu dulls voi nu Būzānu?

Vokors nabeidz suoktīs.

Vot, svāta palykuse! A nazkod dzēre!

Ituos sadalis materiala salaseišona īvuiceja vaira klauseitīs apleicejūs cylvāku runuos – kasdīnā, svātkūs, veikalā voi ryndā pi doktura.

Uzrunojūt Jauds, raudzeits aptvert vysu Latgolu. Paļdis vysim par atsauceibu! Itymā sadaļāir salykti ari "Latgalīšu nakts" pasuokuma Rēzeknē klauseituoju pīraksteitais!

Paļdis par daleišonūs ar sovim, rodu i draugu izteicīnim: Aija Čoiča, Anastasija Platace, Andrejs Svilāns, Andris Lazdāns, Andris Slišāns, Anna Rancāne, Astrīda Spūle, Aija Mikele, Arnis Seimanovs, Artis Logins, Dagnija Dudarjonoka, Dēvija Dervinika, Diāna Bravacka, Edgars Kluss, Elvita Vilka, Elvīra Āboļiņa, Eva Kasparenoka, Ēriks Začs, Gatis Lucjanovs, Guna Gamazina, Gunta Nagle, Gunārs Indričāns, Igors Pličs, Inese Ločmele, Inta Nagla, Ingūna Semule, Ingūna Zīmele, Ineta Logina, Ivita Čevere, Jana Skrivļa-Čevere, Jolanta Probuka, Jolanta Vilcāne, Juris Viļums, Jānis Žugovs, Lidija Agloniete, Lidija Leikuma, Lidija Lubāne, Lidija Vasiļonoka, Linda Pudule, Līvija Plavisnska, Mārīte Pauliņa-Kravale, Mārīte Slišāne, Monika Rajecka, Monika Škutāne, Olga Vidauska, Oskars Orlovs, Regīna Bramane, Romualds Gadzāns, Rita Drozde, Ruta Priede, Silvija Stankeviča, Solvita Dzērkale, Svetlana Rogozova, Uldis Caune, Valdis Vucāns, Valentīns Lukaševičs,

*Valentīns Keišs, Zaiga Lāce, Ženija Ancveire, Anita
Dortāne-Ločmele, Anna Egliena, Āris Pontags, Arnis
Ārmans, Arnis Slobožaņins, Artūrs Uškāns, Edvards
Sprūdžs, Elīna Kačkāne, Ēriks Začs, Gatis Teniss,
Gunta Greisle, Ilmārs Ratniks, Ilze Ozoliņa, Jānis
Kupra, Jānis Reblis, Jānis Strods, Laura Strode, Linda
Reimane, Maigonis Kuzmans, Oskars Kolovza, Rita
Kolosova, Rudīte Rubene, Sanda Elizabete Usāne,
Silvija Skutele, Vitālijs Peļņa, Voldemārs Ivdris i cyti!*

Gudreibys i atzinis

Š

Pričeigi cylvāki pateik vysim, biedeiga navajaga nivīnam! Deļtuo prīca ir kapitals, bādys – skaidrs zaudiejums.

/Jānis Klīdzējs/

Pasauļa radeišona nav beigusēs. Tei ir namiteiga. Dieļ tam Dīvs ir devs cylvākim dzeivi kai eksamenu, lai piec tam Jis sauktu myus paleigā.

/Jānis Streičs/

Ka gribi Latgolā dzeivuot, tu navari dzeivuot tai, kai tu izdūmoj, kai vajadzātu byut, i tod gaideit, ka tai nūtiks. Ite ūtraiži vajag – juobyun gotovam iz vysakuo, i tūlaik – tod tys atīt nagaidamai, i tod tev ir daudzi prīcys nu tuo.

/Armands Kociņš/

Kotrā nu mums ir Dīva cereibys daļa, i tikai nu myusu dzeivis ceļa atkareigs, voi byusim vīnuoti ar Radeituoju voi paliksim uz zemis kai māsluojums.

/Jānis Streičs/

Nav svareigi, kū kurais ir sūlejs, bet izškirūšais ir, kū kurais ir darejs.

/Mikelis Bukšs/

Dūmuot gudra i izgleituota tauta asom, a paļaunam sevi aiz daguna volkuot tīm, kas iz myusu bādu īsadzeivoj montā, varē ir slavē.

/Antons Slišāns/

Viss, kas ir naīgiuts i nasasnāgts, ir skaistuoks par panuoktū. Tys ir taisneiba. Uz tuo bolstuos na viņ vysa romantika par lobuoku nuokūtni sabīdreibā, bet veļ vairuok vyss skaistums par jaunīšu attīceibom.

/Miķelis Bukšs/

Jūceigi, pavysam jūceigi pasauleitī īkuortuots: kars voi mīrs, sapyni voi eistīne, gryb tuo kas ci nagryb, a tauta dzeivoj sovu dzeivi.

/Antons Slišāns/

Interesanti, ka dzeivē kai naktī, īmūt ar lukturi – nuokamais breids atsakluoj, tikai jū izgaismojūt ar gaismys kiuli. Tai ari dzeivē – kod redzi, tod i saprūti deļkam.

/Anita Dzene/

Mes spielejam beisbolu i sytomēs boksā. Tys vyss ir vīgluok, nakai pošim dzeivuot.

/Jānis Klīdzējs/

Lai kotsr dzeivuotu tai, itkai Dīvs ir. Puoruok ilgi lela ciļviecis daļa ir dzeivuojuse tai, itkai Juo nabytu.

/Juris Zarāns/

Cylvākam viers zemis svātuokys misejis nav, kai kolpuot cytym cylvākim.

/Igors Pličs/

Kotra darbeiba, kas veļ nūstyn apsyunojošū akmini, lai tyktu palaista breiveibā dzeiveiba, kurū tys pīmīdzs pošā juos plaukumā, ir cīši, cīši vādzeiga.

/Antons Slišāns/

Kū spūžuok degs aiz tevis vysi tovi paguotnis tyltī, tū gaišuoks celš byus tovai nuokūtnei.

/Andris Lazdāns/

Dzeivē suokumā juopalīk par cylvāku, viņ vāluok par bazneickungu, kosmonautu voi par inspektoru. Dīvamžāl myusu laikmetā daudzi ituo nav saprotuši. Drūši viņ laika vaicuojums.

/Igors Pličs/

Ir vairuoki varianti, kur rakt, — i na vysod rakt atpakał
ir tys lobuokais variants. (Par volūdys vaicuojumim.)
/Džeina Gavare/

Ka nazkas nanūteik, ir īguļdeits par moz dorba voi ari
tam vīnkuorši nav juonūteik.

/Ilze Sperga/

Pasaceit, ka koids nav eipaši gudrs, var sevkurs, bet
pasaceit, deļkam jis nav gudrs, tī jau pošam vajag
gudreibu i zynuošony.

/Jānis Skutelis/

Treis lītys pīder deļ drauga: vajag draugu gūdā turēt,
kod tys ir kluotu, i vajag draugu izteikt, kod juo navā
kluotu, i vajag draugam paleidzēt, kod jam paleiga
vajaga .

/Andrijs Jurdžs/

Bezdīveiba ir iz vysa nūžālojamuokuo nabadzeiba kai
augstmaņu pilīs tai nabogu būdeņuos.

/Jānis Streičs/

Tys cylvāks, kurs gryb byut gūdynuots nu cytu, tam vajaga gūdeigi dzeivuot, i cytus cylvākus turēt gūdā.

/Andrijs Jūrdžs/

A dareit nikuo ir ari tū prast. Tys ir lobuok nakai nadareit nikuo!

/Raibais/

Dzeive ir skaists nūtykums. Cytu reizi interesants, cytu – nā.

/Māris Susejs/

Kū padareisit, tys byus, un, jo nikuo nadareisit, nikuo ari nabyus.

/Miķelis Bukšs/

Nav jāgys koč kū dareit bez jāgys.

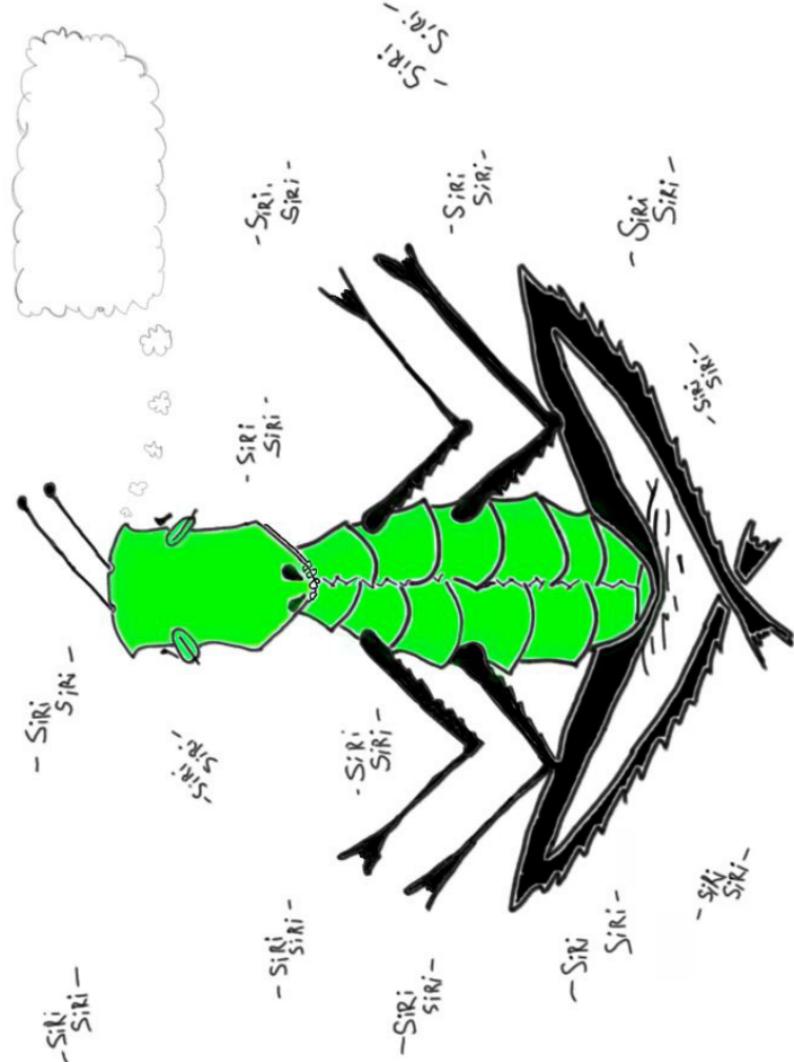
/Igors Pličs/

Nadori ūtram tū, kas pošam napateik.

/Antons Savickis/

Mozs bierneņš ir poša lobuokuo sīvītis rūta.

/Ilze Sperga/

Golvonais ir nanūlaist rūkys. I tik ilgi, cikom tu pats sev ticiesi, tu dzeivē koč kū sasnīgsi. Vysmoz tu raudzeisi koč kū sasnīgt. Tu atrassi ceļu!

/Ligija Purinaša/

Ka jauni cylvāki atrūn vacuos problemys, problemys nu tuo napalīk jaunuokys.

/Ilze Sperga/

Savus suņus cylvāki pažāloj i paglauda bīžuok i mīloj vaira nakai cylvāki vins ūtru.

/Jānis Klīdzējs/

Iz vacumu palīku tik gudrs, ka žāl pat nūmiert.

/Igors Pličs/

Latgalīši roksta, kod jūs cīši aizsyrdynoj!

/Anna Rancāne/

Lobuok paprīšku par cyuku gonu, tod viņ par kungu, nakai paprīšku par kungu i tod par cyuku gonu.

/Mikelis Bukšs/

Dzeive kai žvyrs, kas greidys dieļus, ruodīs, sazīž, a gols golā pataisa boltus.

/Ilze Sperga/

Pareizi nūformāta A4 formata lopa pīsegs tovu mugoru (pakaļu) lobuok nakai sevkura tanka bruņa.

/Valentīns Keišs/

Blamaža jau dzeivoj ilguok par tū lītu, kurys deļ cylvāks ir sasablamiejs.

/Mīkelis Bukšs/

Nav švaku voi lobu tautu. Kotrai ir sovi plusi i minusi.

/Valentīns Lukaševičs/

Cik vīgli ir pagaisynuot tū, kas jau ir. I cik gryuts ir otkon dabuot atpakaļ tū, kuo vaira nav.

/Ilze Sperga/

Nikas nav tik vīgli izdoroms kai pasaceit cylvākam paldis par lobū, i nikas cyts tik deveigi naatsamoksoj kai myusu Pateiceiba. Ari kotra myusu lyugšona Dīvam ir juosuoc ar pateiceibu.

/Jānis Streičs/

Izaruoda, ka nasavuodej na viņ ols, vacs īvuorejums, galis produkti, a i politiskuo vara valstī.

/Antons Slišāns/

Es grybātu, ka mes 100% apsazynuotu sovu potencialu! Tycu, ka varim! I tod gon byus!

/Gunta Vaičule/

Klaidu nav tam, kas naprūt raksteit.

/Ligija Purinaša/

Vyss lobais parosti nav populārs.

/Mārtiņš Arbidāns/

Tev nabyus, partū ka tev nav. Ka tev byutu, tev jau byutu.

/Ilze Sperga/

Stuodam kūkus pavasarī. Prosu krysttāvam: "Voi īaugs?" "Ka nastuodeisi, naaugs."

/Annele Slišāne/

Cyta gryutumus tik tys saprass, kurs pats ir gryutumus cīts.

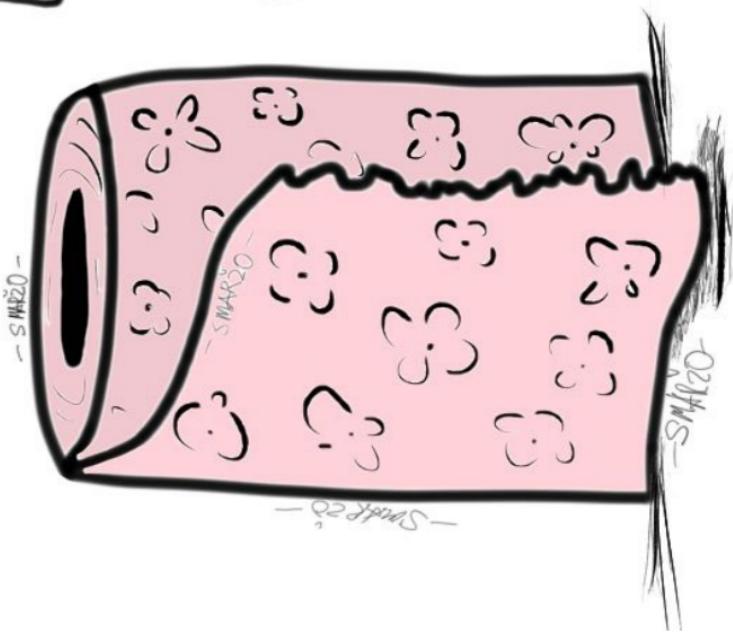
/Andrijs Jurdžs/

Breiveiba ir myusu kotra gora dzeive i sirdsapzinis lauks.

/Jānis Streičs/

RÄHRS 2006

Uzaved
KUORTEigi!
Pierī,
Indējā
voi
Reiġā!

Uoža beistīs nu pīkšys, zyrga beistīs nu pakalis, a
ļauna cylvāka beistīs nu vysom pusem.

/Andrijs Jūrdžs/

Pošmīleiba i pošcīņa ir galeigi pretejis lītys. Tur, kur
pošmīleiba bļaun pylnā bolsā, tur pošcīņa pasmaida.

/Jānis Streičs/

Kam vysur ir sāta, tam nikur nav sātys. Kam ir vysa
pasauļa tykumi, tam nav nikaidu tykumu.

/Norberts Neikšānīts/

Kū vaira es īpazeistu audiovizualū pasauli, tū ar
leluoku prīcu es losu gruomotys.

/Valentīns Lukaševičs

/

Bīži soka, "nav laika". Bet padūmojīt - myusu dzeive ir
Laiks nu šiupeļa leidz kopam. Voi gribit saceit, ka nav
dzeivis? Steiga steigys deļ atjam mums na jau laiku,
bet dzeivi.

/Jānis Streičs/

Kotrs dzeivoj piec sovu interpretaceju.

Laiks i pīredze styprynoj puorlīceibys.

Kū mozuok par kaidu lītu zyna, tū vīnkoršuoks vyss ir.

Atsazeišona ir ceļš iz izalobuošonu.

Reidzinīkim dzeramuo navar dūt bez normys.

Gryuts lāmums ir tys, kur obeji vairianti ir leidzeigi.

Cyuka dubļus vysod atrass.

Naesi naaizvītuojams – ka tevi navar aizvītuot, tu nikod natiksi augstuokā omotā.

Vysod aizajimsi naudu nu pesimista. Jis nagaideis, ka tu tū atmoksuosi.

Mes nikod tai pa eistam naizaugam leli, mes viņ ūsāvūcam, kai pareizi izaturēt sabīdreibā.

Turi gūdu augšuok nakai sovu naudys moku.

Ar vakardīnys sauli naizkalteisi šudiņ pļautuo sīna.

Tušeiti zierni gorduoki par natušeitim; vuiceits cylvāks vierteiguoks par navuiceitu.

Sper sūli – ceļš pasaruodeis pats...

Dzeņ zyrgu ar uoryskū sīnu, na peicku!

Ir grāks pasadūt bezcereibai, kod apleik tika daudz
cytu grāku...

Dzeivis jāga ir pošā dzeivē... Kū interesantuoka
dzeive, tū mozuok palīk laika meklēt juos jāgu.

Gudreiba – vara, kura ir duorguoka par pasaulis
montu.

Ka vacuoki navuica, tod pasaule ar laiku izvuiceis.

Na cyta vādarā ādamū līk, na cyta golvā gudreibu.
Iudiņa lase sagraun akmini na ar spāku, bet ar
napuortrauktu krisšonu.

Vaicojūt piec laimis, parosti atrūn tik pīredzi.

Kū navar izlobuot, nav vierts i aprauduot.

Teira sāta ir salauzta datora pazeime.

Ka nazyni, kū saceit, soki taisneibys!

Nadreikst vysu laiku stresuot par tū, kū navar
maineit.

Planavuoj nuokūtni – kod Noass taiseja sovu
škierstu, leits vēl naleja.

Vajag skaiteit, vajag saprast, vajag dzeivuot, vajag
zynuot.

Par kopu tuoļuok nivīns naīs.

Da smierteis juoād, da vacuma juosavuica.

Jaunam laikam jaunys dūmys i teicīni, tikai sirds to
tei poša.

Ka nikas vaira naleidz, izskaiti lītuošonys
instrukciju.

Nu stulbuma var nūmiert.

Izaudzynoj tu četrys meitys, i redziesi, kur palīk
nauda.

Bazneickungs vuiceibu divys reizis nastuosta.

Cytam dūbi raksi – pats īkrissi.

Vysu, kū jius gribit, ka jums cylvāki dareitu, poši jim
dorit.

Ka oklū vad oklys – obeji kreit dūbē.

Dzeive ir lela duovona. Par veļti īdeve, bet vysu myužu naatsapierksi.

Sevkurā nūpītneibys bucā vysod byus kaida lizeika humora. Sevkurā bucā humora vysod atsarass lizeika nūpītneibys.

Dzeive ir pagaidom. Napīrūni.

Dzeive nikod napalaiss garom vareibu par mums pasanirguot. Mums juobyut pyrmajim – kas pasanirgoj par dzeivi!

Kuo vajag, nadabuosi. Kuo navajag, vysod byus gona.

Kur viņ ir maita, sasalaseis ari iergli.

Nūslauki pyrma sovu durovu prīšku, tod vuici cytus.

Ar kaidu māru miereisit, ar taidu jums byus atmiereits.

Dareit eistys lītys ir vīgli.

Sovejais vysod ir sovejais.

Dīvs tevi dzierd i dzierdēs, ka labi dareisi i taisneibu runuosi.

Kas dzims, tū kristejim. Kas miers, tū globuosim.

Cytam garuoks, cytam eisuoks dzeivis ceļš ir juonūīt.
Cytam leluoki, cytam mozuoki seikumi ir
juoatrysynoj.

Lai dabuotu kaida latgalīša telefona numeri,
juopīzvona vēl vīnam latgalīšam.

Cik labi, ka koč kur ir cylvāks, kas par tevi dūmoj.

Naspļauņ vacajā okā, ka nasaīt nu tuos pošam dzert.

Kotrs pats ir sovys laimis kaliejs.

Kas augši lāc – tys zamai kreit.

Vylks spolvu mat, tykumu nā.

Dzeive ir skaista, ka mierkis ir cāls.

Dūd, Dīveni, ūtram dūti, na nu ūtra žāli lyugti.

Vysa maize ir ar gorūzu, cytai bīzuoka, cytai pluonuoka.

Vyss lobs, kas labi beidzās.

Na vyss ir zalts, kurs speid.

Pavasara dīna godu baroj.

Ar dīgim nav aršona.

Naskrīņ ar pīri sīnā.

Kū siesi, tū plausi.

Kurs pyrmais brauc – pyrmais mal.

Slynkam saiminīkam pogrobi tukši.

Suni rej, karavana īt tuoļuok.

Lobuok slyns nakai zaglis.

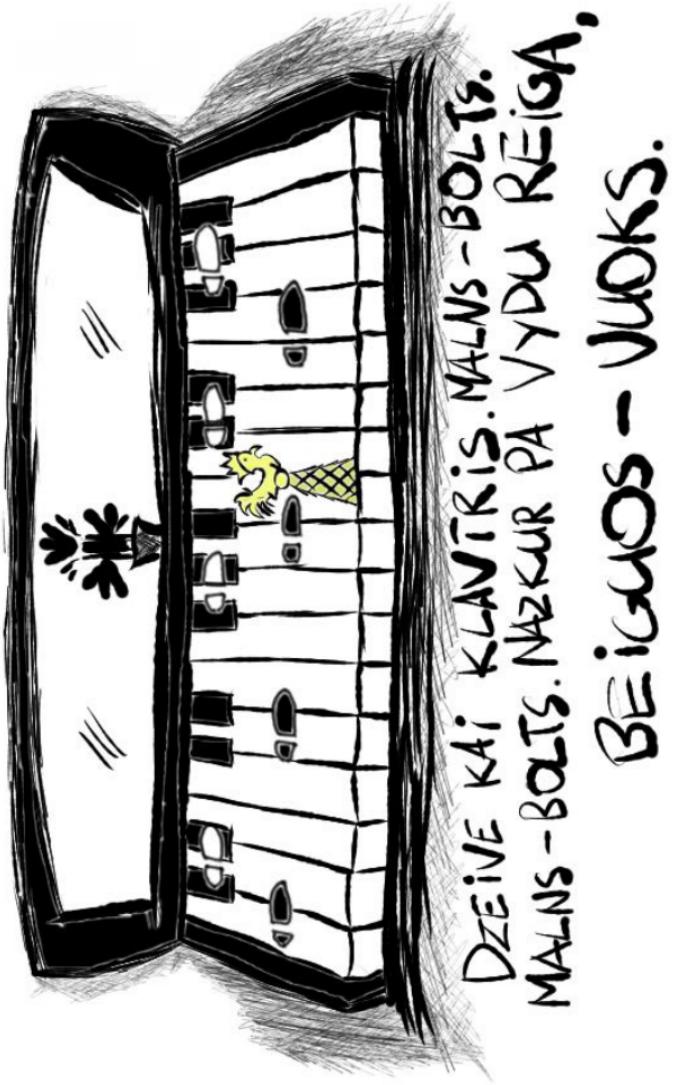
Lela brāka, moza vylna.

Dorbs dora dareituoju.

Ka nu vylka beistīs, iz mežu naej.

Teirums ar acim, mežs ar ausim.

Kas suņam asti cejs, ka na pats.

DZEIVE KAI KLAVĒRIS. MALNS - BOLTS.
MALNS - BOLTS. NĀZKUR PA VYDU REIGA,
BEICUOS - UUOKS.

Kod mums vajag atrast kaidys gudreibys voi aforismus, parosti vaicojam piec kaidu uorzemu auotoru. Pi myusu Latgolā ir daudz gudru cylvāku, tok jī daudzi ar sovu gudreibu nasaplotā, deļtuo, ka jī dora. Tok vysleidza raudzejom kaidys atzinis atrast i izpraseit.

Tuos varēs izmontuot gon apsveikuma vuordim, gon kaidai izastuošonys reizei, kod vajag koč kuo gudra pasaceit, bet pošam nikas naīt pruotā.

Itymā sadalā ir salykti Raibuo zeimiejumi, kurūs ari atsakluoj sova veida gudreiba.

Tosti

-Byunit vasali!

-Dzer vasals!

-

Byuņ vasals, dzer meizdams!

-

Īdzeram veina, lai dzeive feina!

-

Veiram sīvys vajag, ka vasala, bet bruļam muosys,
ka boguota. Paceļsim gluozis par veseleibu i
boguoteibu!

-

Paļdis jums, paļdis mums. Litrs nu jiusu!

-

Pa vīnam vīnam!

-

Lai saimē bytu mīrs, ir vajadzeiga pacīteiba,
mīlestība, sapratne i vysmoz divi televizori.
Īdzersim par sovom saimem!

-

Parunuot latgaliski ir kai pasabučuot. Kab mes vaira
sasarunuotu!

-

Diplomats ir cylvāks, kurs vysod atguodoj sīvīšu
dzimšonys dīnu, bet nikod naatguodoj jūs vacuma.
Īdzersim par sīvītem!

Liders pats tyc, ka vyss byus kuorteibā, i paleidz nūticēt ari cytim. Byusim kasdīnā lideri sev i cytim!

-

Optimists tyc, ka dzeivojam labuokojā pasaulī. Pessimists beistās, ka tei varātu byut taisneiba. Īdzersim par optimismu!

-

Kas beistās, tys jau ir zaudiejs. Paceļsim par drūsmi! Drūsme vysod izgluob!

-

Da 80 godu byutu juonūdzeivoj vysim, kurim nav kauna – var ari ilguok. Paceļsim gluozis par garu myužu!

-

Parunuot latgaliski ir kai labi paēst. Pīteik ar puors vuordim dīnā – tok eistim, bez vysaidu “E”. Paceļsim gluozis par myusu skaistū volūdu!

-

Mes poši izdūmojam, asam laimeigi voi nā. Paceļsim gluozis par laimi!

Bruolu mīlestība stypruoka par akmiņa sīnom.
Paceļsim gluozis par bruolim!

-

Dīvs saceja: "Izdzersim par tū dīnu..." Tok napasaceja,
par kuru! Deļtam dzersim kotru dīnu, kab napalaistu
garom eistynū!

-

Gudrys dūmīs atīt tod, kod jau glupeibys pītaiseitys.
Paceļsim gluozis par gudrom dūmom!

-

Kod mums apleik ir lobi i mīli cylvāki, tod ari dzeive
palīk lobuoka i mes poši ari! Paceļsim gluozis par
lobim cylvākim, taitod par mums!

-

Dorbs bez mīlestībys ir verdzeiba. Paceļsim gluozis
par myusu dorbu, kū dorom ar mīlestību!

-

Nivīns namīļoj tuo, kurs pat sevis namīļoj. Deļtuo
īdzersim par tū, lai mes mīluotu sevi i cytus!

Pādejais smejās tys, kuram iz vysa lānuok dalāc.
Deļtam izdersim par tū, kab nivīns nasasmītu pādejais!

-

Nazkod začs mežā satyka vylku. Vylks začeisam soka: "Ka atminies munu meikli, es tevi atlaisšu, ka nā – apiesšu!" Začs ilgi nadūmuoja, īruove vylkam par purni i nūbāga. Izdzersim par tū, kab gryutuos dīnuos i mes prostu dūmuot logiski.

-

Cīnejamī kluotasūšī, mes asam saguojuši kūpā izdzert, tod izdzersim par tū, ka asam saguojuši kūpā!

-

Izdzersim, cikom asam itymā saulē. Kūleidz byusim tymā saulē – nivīns nadūs!

-

Izdzersim par lobim ļaudim, kas vysod ir sūpluok, prīcā i bāduos, i tod, kod pi dvēselis nav ni kapeikys.

-

Vysta nameizna i to dzer!

KOTRAI PUČEI

VAJAGA ŽĪDĒT

KOTRAM
CYLVĀKAM

VAJAGA
MĪLUOT!

Nikas navar byut lobuoks par draudzeibu – eistu, stypru. Īdzersim par draudzeibu!

-
Pyrmais tosts – vysu lobu, skaidrā vaira manis nar-edzēt!

-
Spirts ir naatjamama zuoļu sastuvdaļa. Nu, tod suoksim uorstētīs!

-
Izdzersim par tovu grobu! Lai tys byutu taiseits nu 100 godus vaca ūzula, kuru īstuodeisim reit!

-
Izdzersim par munu pyrmū kuoju – saceja symtkuojs.

-
Kod sīvīte īt puori paļtei, jei ryndukus paceļ da pūteišu, kod jei īt puori strautam – ryndukus pacel da ceļagolu. Tod izdzersim par tū, lai myusu sīvītis tyktu puori upem, jiurom i okeanim!

-
Kuozu tosts. Kab itei byutu pyrmuo i pādejuo reize.

Kuozu tosts. Pyrms kuozu muote meitai paduovynuoja skreini i saceja, lai kuozu naktī jei valk mugorā tū, kas īlykts skreinē, tod veirs jū mīluos vysu myužu. Kuozu naktī meita attaisa skreini, tok skreine ir tukša. Izdzersim par tū, lai meitys vysod klauseitu muotis!

-

Alkohola lītuošonai ir švaka ītekme, partū šudiņdzersim viņ par ītekmi.

-

Sīvītis ir kai zvaigznis. Tok zvaigznis speid viņ naktī. Tod izdzersim par spūdrom i skaidrom naktim.

-

Draugs ir navys tys, kurs pīdzirdej, bet tys, kurs paleidz saluopeit pagirys.

-

Kū sīvīte dora siežūt, veirīts – stuovus, bet suns – paceļūt depi? Sasavasaloj! Izdzersim par lobu fantazeju!

-

Stypra ticeiba paleidz dzeivuot. Par ticeibu!

Veirīsim interesej, kū par jīm dūmoj, sīvītem – kū par jom runoj! Izdzersim par sīvīšu dūmom i veirīšu runom.

-
Dokturi dzer leidz pulsa pazusšonai, kimiki – leidz reakcejis pazusšonai. Izdzesim par fizikim, kuri dzer, cikom pazyud pretesteiba!

-
Izdzersim par tū, lai mes miertu kai muns vaciks – mīgā, navis kai juo pasažīri – bļaunūt!

-
Bazneica soka, ka alkohols ir myusu īnaidnīks, bet Bībelē saceits – mīloj sovu īnaidnīku kai sevi pošu. Par tū ari izdzersim.

-
Vysim zinoms Vysim zynoms, ka Dīvs sīvītis taiseja nu vīnys meiklis, tok cukra nadabēre kotrai. Partū veirīši meklej sovys soldonuos sīvītis. Izdzersim par tim, kuri meklej i atrūn!

-
Draugs ir tys, kurs par tevi zyna vysu, bet vysleidza tevi mīloj. Paceļsim gluozis par draugim!

TU
NIKOD
NAPAIŠI GAROM SOVAI SIENEI

Kaida ir dzeivis jāga? Pošam labi dzeivuot... i tū ļaut
ari cytim. Īdzersim par lobu dzeivi!

-

Lai vysod atsarostu priškā, juoīt pošim sovs ceļš.
Īdzersim par sovu dzeivis ceļu! Lai mums vysim
pīteik drūsmis i grybys jū īt!

-

Par lobim cylvākim!

-

Kotrai pučei vajag zīdēt, taipat kotram cylvākam
vajag mīluot. Īdzersim par mīlesteibu!

-

Boltys dūmys, bolti dorbi, boltu tovu dzeivi vieleju,
pričā gluozis paceļsim, tevim laimis vielejūt!

-

Ka lūpam priškā nūliks divejus spaņus – vīnu ar
iudini, ūtru ar šmakovku –, lūps dzers iudini. Deļtuo
nabyusim lūpi – īdzersim šmakovkys!

-

Daudzi laimis šudiņ – lobu veseleibu reit nu reita.

-

Irs symtim slimeibu, bet veseleiba tik vīna. Iz veseleibu!

Cyuceņa ir bārnu slimeiba, cyuceiba – pīaugušūs.
Paceļsim gluozis par lobu veseleibu!

-

Nasabeisti giutīs pi dorba, kuru labi naprūti. Noasa
škierstu stataiseja amatīri, bet “Titaniku” –
profesionali.

-

Paceļsim gluozis par tū, kab mes nikod naaizmierstu
tāva sātu i piec dzeivis leiklūču vysod tī atsagrīztu!

-

Prīcā!

-

Seņ jau i seņ Juoneiti redziejom.
Niule mes šudīļ mes sasatykom.
Jemsim gluozeiti, dzersim olu –
Vysu, vysu tukšu, tukšu
Leidz pošam dybynām. (*Dzīsme*)

KĀ SUNĀS PROSTU
RUNUOT,
JIS
NABYUTU CYLVĀKA
LOBUOKAIS DRAUGS

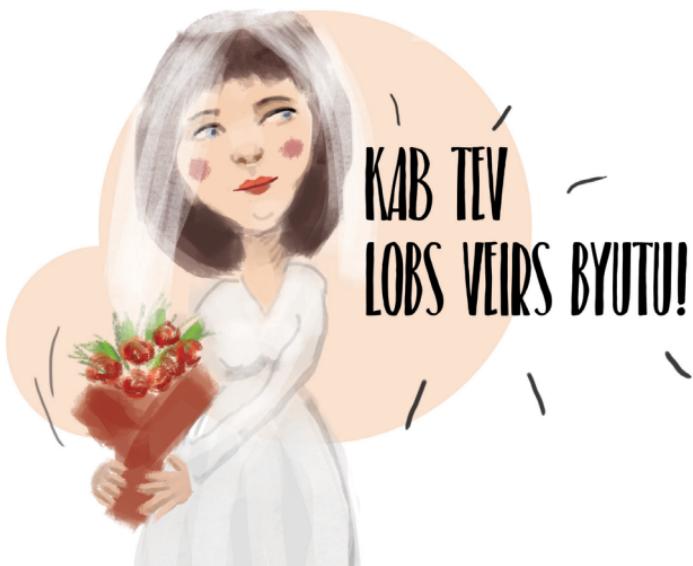
Ar itū sadaļu aicynojam bīžuok saīt kūpā rodus, draugus i pazinis, kur kūpeigi apsprīst kasdīnu i katra dzeivis nūtykumus. Taiduos saīšonys reizēs cytu reizi tradicejis piec voi lobuokai atsasliegšonai nu dorbu voi kasdīnys lītu paleidz kaida gluoze loba i dyktuoka dzierīņa.

Ir cylvāki, kurim pasaceit kaidu tostu saīt cīši vīglai, bet ir taidi, kuri sovys jiutys ci dūmys nikai navar īlikt vuordūs. I tod atīt naveikla šalts, kod ir juorunoj i nazyni, kū pasaceit. Cīši guodojam, ka itei tostu sadaļa koč reizi paleidzēs nu ituos naveikluos šalts izavaireit.

Runys turiešona pyrma izdzeršonys īt jau nu seneju laiku, tok vuords “tosts” ir īguojs pavysam naseņ. Kai stuostejuši vacuokī cylvāki, runys pi golda parosti bejušys skaistys, ar humoru i bīži tykuse aizsuokta kaida vieliejuma dzīsme. Tolkuos voi večerinkuos, kod koids dzēre, pīvadumam, olu, tod pyrma dzeršonys pasaceja cytīm: “Byunit vasali!”, bet cyti atsacea: “Dzer vasals!”

Asam ari īlykuši izdzeršonys dzīsmeiti, kuru varātu ari atjaunuot i svātku reizē izmontuot kai jauku tradiceju.

Loba vieliejumi

Daudzi laimis dzymtā dīnā!

—

Vysakuo loba jums vysim!

—

Lai saule tev i tovam suņam!

—

Lai tova meita zīd kai uobeļneica!

—

Lai myužam zeļ Latgale i latgalīši!

—

Kab tev bytu vyss labi!

—

Kab tev daudzi lobu draugu!

—

Kab nalaime dzeitūs piec tevis vysu myužu i nikod
nasagiutu!

—

Lai myusu vacuokim boguoti bārni, i myusu bārnim
boguoti vacuoki!

—

Kod mes mīlojam, mes cenšamēs byut
lobuoki,nakai asam. I tod, kod mes poši palīkam
lobuoki, tod vyss pasauļs ap mums palīk lobuoks.
Vairuok mīluosim!

Lai tev sīva rasna i daudzi bārnu!

—

Esi ļusteigs,
Vysod kusteigs,
Lai pedele priškā
I ir kas lej īškā!

—

Vuorda dīna taida dīna,
Kod nav juodzer daudzi pīna.
Pajem lobuok čaja kružku,
Īlej jimā šņaba drusku,
Pacīnej vēļ kaidu bruoli,
Lai tovs vuords skaņ tuoli, tuoli!

—

Daudzi laimis i mīlestieibys!

—

Kab tev byutu lobi ļauds apleik!

—

Kab tev loba veseleiba!

Lai tev vysod bytu sūpluok kaids cylvāks, ar kū
daleitīs prīcā i bādā.

—

Lai Dīvs tev stuov kluot!

—

Esi drūsmeigs! Drūsajim pīder pasauļs!

—

Saticeibu saimē!

—

Nabādoj par tū, kas bejs,
Prīcojīs par tū, kas byus!

—

Lai tev vysod sylts!

—

Lai Dīvenēš tevi sorgoj!

—

Lai tev prīceigs pruots, gudrys dūmys i mīlojūša
sirds!

—

Lai tovs eņgels sorguotuojs napamat tevi myužam!

Vēj daudzi skaistu dīnu nūdzeivuot!

—

Laimis, prīcys, veseleibys!

—

Daudzi prīcys, laimis, mīlestebibys!

—

Prīceigus Zīmyssvātkus i laimeigu Jaunū godu!

—

Lai Jaunā godā tovā sātā mīrs i boguoteiba i saimē
prīca i saticeiba!

—

Vysa loba vieliejumi tovai saime!

—

Atrūnit laiku dūmai i prīkam, par tū ka dzeivojam.
Īgrimstīt itamā atkluosmē kai azarā, atsadūdit tai
kai vāsam iudiņam korstā vosoras tveicē. I ticit, tys
dūs jums jaunu spāku i dorba prīku.

/Jānis Streičs/

Dīva ūcieleibom boguotu Jaunū godu!

—
Dīva mīrs lai ir ar tevi! Dīva mīrs lai ir ar mums vysim!

—
Lai napagaist ticeiba, cereiba i mīlesteiba!

—
Lai jauns gods nas jaunu laimi i jaunu izadūšonu!

—
Esi cukura griudeņš dzeivis ryugtajā kopejā.

—
Lai veseleiba tova veira sīvai!

—
Mucys topa, dodza lopa, tuos lai tevi prīcynoj, bet,
kod atīt nalobs pruots, tod lai paleidz slūtys kuots!

—
Poši asat vaineigi, dzeivojīt laimeigi!

Daudz gaišuma, syltuma i mīlestībys vysa goda
garumā!

Prīca lai staroj, prīca lai mirdz tovuos acīs šudiņ,
draugs!

Kņuob syudā! (Vieliejums, kod cylvāks nūsaškaudoj
“Iz veseleibu!”, “Byusi vasals!” vītā.)

Iz vysa eistuokuo laime ir tevī pošā, naiznīkoj laika,
vaicojūt tū cytur!

Lai tev vysod prīceigs pruots!

Lai stypra jiusu jaunuo saime! Lai mīlestība, saticeiba
i atbolsts jius pavoda vysu dīnu!

Saulis myužu Latgolai i Latvejai!

Daudzi boltu dīneņu!

Lai Dīvs vairoj skaistumu!

DZEV0J
SAULIS
TYKUMENŲ,
BITIS
ČAKLUMENŲ!

Sveicynojam, vielejam jums lobu laimi,
Ilgus godus nūdzeivuot!
Ar veseleibu, ar vysu lobu,
Ar syltu, jauku vasareñ'!

Lai aug ogūrči leiki kai skruči,
Zierneiši uobeļa lelumā!
Mīzeiša vuorpenis kai spriguļvuolis,
Rudzeiši deveņom aileņom!

Zyrgi kai ļovi, gūv(i)s kai luovys,
Kai sudobreņa mozguotys!
Vuškenis malnys, vuškenis boltys –
Tuos byusmuotem deļ pyureņa.

Vystys ar cuolim, zūs(i)s ar bārnim –
Tuos byus kuozu cepešim.
Muosenis mīluos, bruoleiši duorgī,
Braucit da mani šūvokor.

Sveicynojam, vielejam jums lobu laimi,
Ilgus godus nūdzeivot!

(Kuozu dzīsme)

Nagrybātu ticēt, ka latgalīši nagryb vīns ūtram vēlēt loba, bet ar loba vieliejumu salaseišonu mums guoja iz vysa gryušuok...

Ite asam salykuši sveicīņus dažaidūs svātkūs, kurus mums ir izstuoostejuši i atsyutejuši Jūlija Pekša, Helēna Viļuma, Tatjana Bakun, Arvīds Gļauda, Gunta Nagle, Zane i Valērijs Grundys.

Anekdoti i gadīni iz dzeivis

Es nikod naizpaužu nūslāpumus. Tū dora cylvāki, kurim es tūs pasoku.

Mīleigs kīnīšu puors izduovynuoja maņ cīši lobu kameru pi Rundalis piļs. Es eisti nasaprotu, kū jī saceja, bet tys beja tai jauki.

Paguojušajā tāva dīnā muns dāls beidzūt īdevemaņ tū, kū es vysodgribieju: munys mašynys atslāgus.

Vacuoki vysod vaicoj bārnim, par kū jī gryb byut, kod izaugs leli. Tys ir par tū, ka jī poši vēļ meklej idejis.

Voi nav baileigi, ka dokturi sovu dorbu sauc par "praksi"?

Da šalts, kod es nūpierku čipsu paku, dūmuoju, ka gaiss ir bez moksys.

-Kurā kolnā iz vysa lobuok izbaudeit zīmlys prīcys?

-Seļukolnā!

Es dūmuoju par tū, kū muni vacuoki dareja, kod vēl nabeja interneta. Kod vaicuoju tū munim 12 bruolim i muosom, jī ari nazynuoja.

Pyrmuo dietys dīna – es atsabreivuoju nuvysu traknūs iedīņu munā sātā. Tys beja cīši gordai.

- Deļkuo tu tuids dryums?

- Dorbā problemys.

-Kaidys?

- Līk struduot!

- Nu akademiskuo magistra taida pat jāga kai nu akademiskuo bakalaura.

- Kaida?

- Nikaida!

Meiten, kam tev tuos vāzys?

- Tuos nav vāzys, bet gon nūjis. Grybu nūjuot.
- Vēl kū! Vei, kur tovs dzeds guļ i nasaceļ, - kai paguojušū nedēļu nūjuoja nu traktora!

Muote syuta puiku aizskrīt da mīsnīka pasavērt, voi ir cyuku kuojenis. Atskrīn puika i soka: "Mam, es naredzieju, jam zuoboki beja kuojuos.

Vasals, sābri! Kur beji pazuds?

- Beju Viļānūs, tiergā.
- Sevi paruodeit voi cytu pasavērt?
- Nā! Nūpierku 12 uobeļneicys.
- Kam tev tik daudz uobeļneicu?
- Tok lai tī zači reiz aizareitu!

Lobys kuozyss beja, Jezups knapi nu reita pasamūde, Juoņs tikai vokorā, bet Ontons pavysam napasamūde.
Lobys kuozyss!

Dzeds īkuop autobusā i soka: "Nav nivīna cylvāka, ar kū parunuot – vīnys buobys!"

-Tu jau vyss – pa taisnū gulēt?

- A kai? Caur Zylupi?

- Kod zemnīks ād vystu?

- Tod, kod pats ir slyms.

- Voi vysta ir slyma.

Veirs palics par dzedu līluos: "Kū, kū, bet unukus vēl taiseit prūtu."

Mama līk gulēt sovu mozū dālu. Dzīd jam mīga dzīsmenis jau ūtrū stuņdi, bārns kai naguļ, tai naguļ. Beiguos dāls naiztur i soka:

"Mama, tu cīši šmukai dzīdi, bet es grybu gulēt."

- Mudruok, mudruok nūkaviesi školu!

- Mam, beidz, škola ir vaļā vysu dīnu!

-Prīkšnīk, varbyut tu man varātu moksuot lelu oku olgu? Par mani lelu interesu izruoda lelys firmys.

-Kaidys firmys?

-“LMT”, VID i “Latvenergo”.

Sasateik trybukā veins i šmakovka.

Veins: “Palaid puortecēt!”

Šmakovka: “Nalaisšu!”

Veins: “Ak, nalaissi? Izīmam uorā parunuot!?”

-Es atsavaiņoju, jius itamā pīturā kuopsit uorā?

-Nā.

-Varbyut tod mainomēs?

-Nu, labi. Kas jums ir?

Vyslobuokais sporta veids ir “mest mīru”.

Celū policisti vysod vaicoj, voi es asu dziers. Byutu koč reizi pavaicuojuši, voi es asu ieds...

Muote meitai:

-Tu vystik naesi šmuka.

-Mam, vysys preteņejis ražuotuojim!

Itymā pasaulī drūsi ir tikai nūdūkli i smiertei.

-Dzierdieji, vakar Juoņs mežā atroda granatu!

-Nui, dzierdēt varēja labi!

Ka jau mīlestība ir naredzeiga, kaida jāga nu ružovūs okuleru?

Agruok bārni danosuoja vacuokūs bruoļu i muosu drēbis, niule babys i dzedi lītoj bārnu vacūs telefonus i planšetis.

Vyss saguoja najauši, kai jau beja planavuots.

Patīseibā dronu izgudruoja Astrida Lingrene i nūsauce par Karlsonu.

SAULEIT
VĀG TOLKĪN
SAMAIŠEIT!

ES TAČU
NEMĀKU
BURT!

VEDEKLĒN,
APVALĀŽOJ BURUOKUS,
ES ATNESSU LĀNUOS
GALIS PACEPTI!

GRUZIS 2013.

Dzierdieji, školuotuoja veselreibys vuiceibys stuņdē stuosteja, ka školānam ir juoguļ ostonis stuņdis. Kai mes varim gulēt ostonis stuņdis, ka stuņžu sarokstā ir tikai septenis?

Tikai iz prišku īt vīneigi duraki. Gudrī īt tī, kur jim vajag.

Teatra administrators soka nūkaviejušam skateituojam:

-Ejit iz sovu vītu. Tikai cīši klusai!

-Deļkuo klusai? Vysi jau guļ?

-Vasals, sābri! Dzierdieju, ka tu jaunu televizoru nūpierki. A deļkuo? Vacais tev ari beja lobs.

-Sīva gribieja, jai draudzine pasaceja, ka itymā byus interesantuoki raidejumi.

Babeņa nūguojuse da doktura i vaicoj:

-Es planavoju reit īt ūguos, kū dareit, ka man īcierss tuorps?

-Vysupyrma, babeņ, juorauga saprast, deļkuo tys īcierte. Varbyut tu jam izkuopi viersā. Ka tai, vajaga atsavaiņuot.

-Doktur, a tys paleidzēs?

-Koč nūmiersit ar teiru sirdsapziņu.

Dāls nu reita nagryb ēst mīzini (mīžu putru), deļtuo muote gryb jū pabaideit i soka:

-Ka tu naiessi putrys, pasaukšu rogonu!

-Mam, tu dūmoj, ka jei ēss?

-Meilais, es jau asu gotova bārnim.

-Es vēl nā!

- Nu, nikuo navar dareit. Vosora jau golā, vajag jūs nu Latgolys lauku savuokt...

Vakar beidzūt nūguju gulātu desmit stuņdēs. Nu laimis navarieju aizmigt treis stuņdis.

-Nu, voi uorstnīcyskuo dyune, kuru es īsaceju jiusu sīvai, paleidzēja palobuot izskotu?

-Tikai pyrmuos divejis dīnys. Piec tam dyune nūkryta.

Pītereiša tāvs zvona sābram.

-Vasals, tu jau izriekinuoji dāla sātysdorbu matematikā?

-Izriekinuoju.

-Īdūsi puorraksteit?

Pareizi audzynuota sirdsapziņa nikod nagrauž sovu saiminīku.

-Tāvs cīši nūpītnai verās dāla dīnysgruomotā, piečuok soka:

-Par itaidom atzeimem juostruopej!

-Pareizi, pap! Īmam, es paruodeišu, kur dzeivoj školuotuoja.

Cikom īsavuiceišu turēt mēli aiz zūbu, tī jau mañ byus izbyruši.

-Verūs, dāls skaita gruomotu par bārnu audzynuošonu, vaicoju:

-Deļkuo tu skaiti taidu gruomotu, vēļ nav par agru dūmuot par bārnim?

-Tēt, es kontroleju, voi tu mani pareizi audzynoj.

-Gribi, es tev zvaigznis nu dabasu nūnesšu?

-Varbyut lobuok nu reizis iznes miskasti.

Veikalā pi kasis:

-Jaunais cylvāk, jums jau ir 18 godi?

-Es tok sulu pierku.

-Nu, pierc, es tik tai interesejūs, partū ka asu breiva sīvīte...

Sliminīks:

-Doktur, es mierstu!

-Nasasatraucit, es jums paleidziešu!

-Kas ir tovs meiluokais četrkuojainais draugs?

-Gulta.

BEEU
KIRSI...

- Doktur, man suop kokls.
- Pējīt pi lūga i paruodit garu mēli.
- Deļkuo? Man paliks lobuok?
- Nā. Man vīnkuorši napateik muni sābri.

- Kū tu taids saskums?
- Škārsteiklā nūpierku angļu ritini.
- I kas?
- Ruļs lobajā pusē.

- Vasals, Onton, kū ēd?
- Oknys.
- To īdūd man ar.
- Ai, nā, kauls viņ ir.

Myužeigi var vērtīs iz treju lītu: iz iudiņa, iz guņs i iz tuo, kai sīvīte rauga pastateit mašynu.

Parosti vīseibuos jubilars vajadzeigs tikai pyrmajom četrom čarkom.

Muna meita apsaprecieja Anglejā ar greku, obeji nūbrauce iz juo dzimtini Indeju, veiru sauc Muhameds Alī.

Školuotuoja soka Pītereišam:

-Kai tys var tai byut, ka vīns cylvāks var pīlaist tik daudzi klaidi!

-Deļkuo vīns? Kūpā ar tāvu!

Siežam ar veiru apsačāruši iz divana. Daīt mozuo meita i soka: "Pītiks apsačert! Myusu jau tai ir daudz!"

Students staigoj ar meitini pa piļsātu, puorīt gar restoranu. Meitine soka: "O, cik gordai smuordej!"
Students soka: "Gribi, puorīsim vēl reizi garom?"

Vacums ir tod, kod gribi, bet vaira naatguodoj, kū i deļkuo.

-Kurs tev īvuiceja dareit blienis?

-Deļkuo īvuiceja? Talants nu bierneibys!

-Tev ir tik šmuki zūbi!

-Nui, tī maņ nu mamys.

-Labi, ka derēja.

Īt latglīts tualetā. Tī kabīnē krīvs siež iz pūda, runoj pa telefonu i soka: "Kakoj? Kakoj?" "Kākoj, kākoj, es nikur nasasteidžu," draudzeigi atsoka latgalīts.

Ka tu koč kū navari izdareit ar izolentu, tev vajag vaira izolentys.

Reizi, seņ senejūs laikūs, kaida vaca vecineite guoja iz bazneicu, vysu ceļu skaitūt puoterus. Jei beja tai īgrymuse lyugšonos, ka jēme i īkryta bedrē, kas beja iz ceļa, i sasyta ceļagolu. Pīsacāluse jei pasavēre dabasūs i saceja: "Gon, Dīveņ, i tevī valna!"

Veirs nūpiercs zīpu i, dūmuodams, ka tys kas ādams, sēd pi veikala i kūž tymā gobolā. Garom īt krīvs i soka:
“Что ты делаешь? Это же мыло!” A veirs atsoka:
“Meils, nameils. Nauda dūta, juoād.”

Babeņa izdūmuoja pīzvaneit dālam, bet bez okuleru saspaideja cytu numeri.

- Alo! – jei īsasauc klausulē.
- Sveiki!
- Tu, Andreit?
- Nā, ite Alberts.
- Alberts?! A deļkuo tu maņ niule zvoni?!
- Es nazvaneju, tu zvaneji.
- Nā, nā, es dālam zvaneju. Kū gribieji?
- Nu tevis nikuo, tu tok poša zvaneji.
- Es tev nazvaneju... Tu ar kū niule gribieji runuot, ar munu meitu? Juos niule nav sātā.

Kolhoza laikā Leiksnys pusē nūtyka kuortejuo klasčina, beja padareits ols i samagonka. Atbrauce koč kaidz partejis cylvāks vysu puorbaudeit. Jaunī puiši damīdz vīns ūtram ar aci. Vajag tū cylvāku pīdzirdeit. Vītejuos meitinis paleidzēja. Tys par šaļti nūlyust. Aizvalk jū da pyunis gulātu. Puiši pajūkuodami nūdzan jam vīnā pusē ūsys, ūtrā – buorzdu. Kai tik tys pasamūst, tū otkon sādynoj aiz golda i vēl īlej, i naļaun jam pasavērt, kai jis izaver. Nu tuo laika jis nikod vaira nabrauce nivīna puorbaudeit...

Babeņa sasateik ar siebrineicu, obejis runoj par vysakū.

- Kai ta tovaiunučkai īt? Varbyut jau dabuoja puiškinu kaidu?
- Nui, dabuoja gon, niu dzeivoj kūpā.
- A kur jei jū dabuoja?
- Internetā.
- Niu dzeivoj obeji pi juos?
- Nā, pi juo jei dzeivoj.
- Internātā?!

-A voi ta internetā var dzeivuot?!

Mozam puiseišam školuotuoja prosa:

- Kur struodoj tovs tāvs?
- Kaļtē.
- I kū jis tī dora?

Bārns ilgi dūmoj, nazyna, kuo pasaceit.

- Nu, kas nūteik kaļtē, kū tī dora, kas tī nūteik?

Bārns ilgi dūmoj.

- Nu, par kū struodoj tovs tāvs?

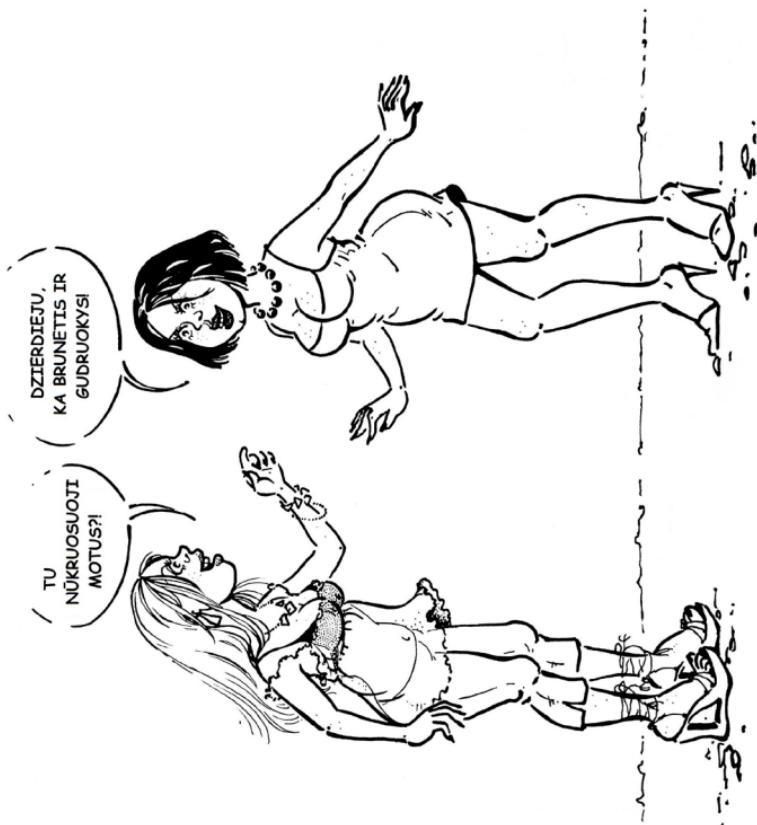
- Muns tāvs struodoj kaļtē par žuiku. (Dūmots – žurku.)

Īt pa ceļu bazneickungs parostuos drēbēs, bez sutanys, kepkā. Iz ceļa sateik babenis, kas īt iz bazneicu i gareigū tāvu naatpazeist – acs jau švakys.

“Iz bazneicu īmat?” jis prosa.

“Nui, dielen. A kas cyts mums atlīk, viņ bazneica. Iz ballem vaira navarim tikt, puišim ari vaira napateikam,” biedeigi soka babenis.

Vīnam prīkšnīkam vajag gruomotveža, iz dorba puorrunu atīt žyds. Prīkšnīks iz juos veruos, vaicoj naārtus vaicuojumus – kai jau i dorba puorrunuos, rauga izdybynot, voi byus sovejais. Golū golā prīkšnīks soka:

- Nā, laikam naderi, najimšu tevis dorbā – ni tev izgleiteibys, ni pīredzis...
- Bet es muoku riekinuot! Paprosi mañ kū nabejs izriekinuot!
- Cik ir divi reiz divi?
- A cik tev vajag? – viļteigi vaicoj žyds.
- O, muns cylvāks, esi pījimts dorbā! – prīceigi soka prīkšnīks.

Vīns vecs iz dorbu braukuoja ar mopedu. Nu reita pīsaciejs redz, ka laiks tuids pavāss, bet syltuoku drēbu nav pa rūkai i laika meklēt ari nav. Jis apvalk sertuku ar ūtrū pusi, tai jau nazcik reižu ir darejs, bet ar pūgom iz mugorys, lai viejs napyuš koklā. Sasavalk, iz mopeda viersā i brauc iz dorbu. Laiks pateišom rībeigs, ar vieju i leitu. Prīškā brauc mašyna, obeji

vīns ūtra laikā napamona, i nūteik sadursme. Vecs ar vysu mopedu īsagož kanavā. Šofers izlāc nu mašyns i skrīn kluot pi veča. Ak, šausmys, golva iz ūtrū pusi nūgrīzta! Šofereits porsabeist na pa jūkam. Varbyut tū golvu vēļ koč kai var īpruoveit vītā –jam veci aiz kokla i grīž golvu iz pareizū pusi. Vecs atsajiedzs, gruob šoferi aiz kokla i rāc:

- Gribi mani likvidēt, lai līcinīka nav?!

Piec kara vacajūs laikūs bejs cīši gryuts ar iztikšonu. Vīns sābrys guoja da ūtram molkys zogtu. Tys vairs navarēja tuo izturēt, īlyka molkā poroha. Kuram zīmā vajag myurnīka – tys beja vaineigs.

Bazneicā beja šmukys kuozys i daudzi aizguoja vīnkuorši pasavērt iz svineigū lauleibu ceremoneju. Piec kozu vīna nu babeņu, kas ari beja atgojuse vārtūs, beja dzīļā sašutumā i jau givuos pi telefona, lai apzvaneitu vysys sovys draudzines i paustu sovu lelū sašutumu par kuozom. Unučka naspieja saprast, kas gon babeņu tai aizsirdejs, i jei soce vaicuot, kas tod kuozuos tai napaticks?!

- Varieji poša īt, i vysu radzātu! – atcārt baba.

- Es tok beju i vysu redzieju, cīši jaukys kuozy.
- Deļkuo ta es tevis naredzieju?
- Babeņ, tev jau švaka redze laikam.
- Loba maņ redze, nabļuznej! – atcārt babeņa.
- Kuozy beja cīši smukys.
- Kuozy to beja šmukys, bet leigavaiņs ta koids, ak, šausmys! – īsaklīdze babeņa.
- A kas vainis leigavaiņam?!
- Vacs, sierms i vēļ ar buorzdu! Kai taida jauna, šmuka meitine var pi taida izīt ?!
- Babeņ, tys tok beja juo tāvs! Leigavaiņs beja tys jaunais...

Cīmā jauni, atraktivi i inteligenti cylvāki izdūmuoja reikuot smolkus muzykys pasuokumus, lai pacaltu kulturys leimini, paplašynuotu vītejūs īdzeivuotuojo zynuošonys par muzyku i dažaiduotu kulturalū i muzikalū dzeivi pogostā. Tai jī izdūmuoja sareikuot džeza vokoru vītejā barā, kurā cylvāki varēs klauseitīs džeza klasiku, legendaruokū pasaulya džeza muziku īrokstus, baudeit korstu čaju i veinu kaidā soltā februara vokorā. Tai jī izlyka pogosta centrā afišu, ka

pasuokumā varēs īsapazeit ar tik slovanu i legendaru džeza muziku kai Lūiss Armstrongs, Čārlejs Parkers, Ella Ficdžeralda i cyti daiļradi. Vītejuo intelligence, radzūt afišu, iz kurys beja dzīduotuoju portreti, beja dziļā sašutumā i pa vysu pogostu izacēle lela briekšona – gavieņa laikā ite sabrauks nazkaidi malnī nu Amerikys, koč kaidi tī Luiji i Parkeri, lai ite gavieņa laikā reikotu balli, – pasauļa gols kluot, ni kauna, ni gūda vaira nav!

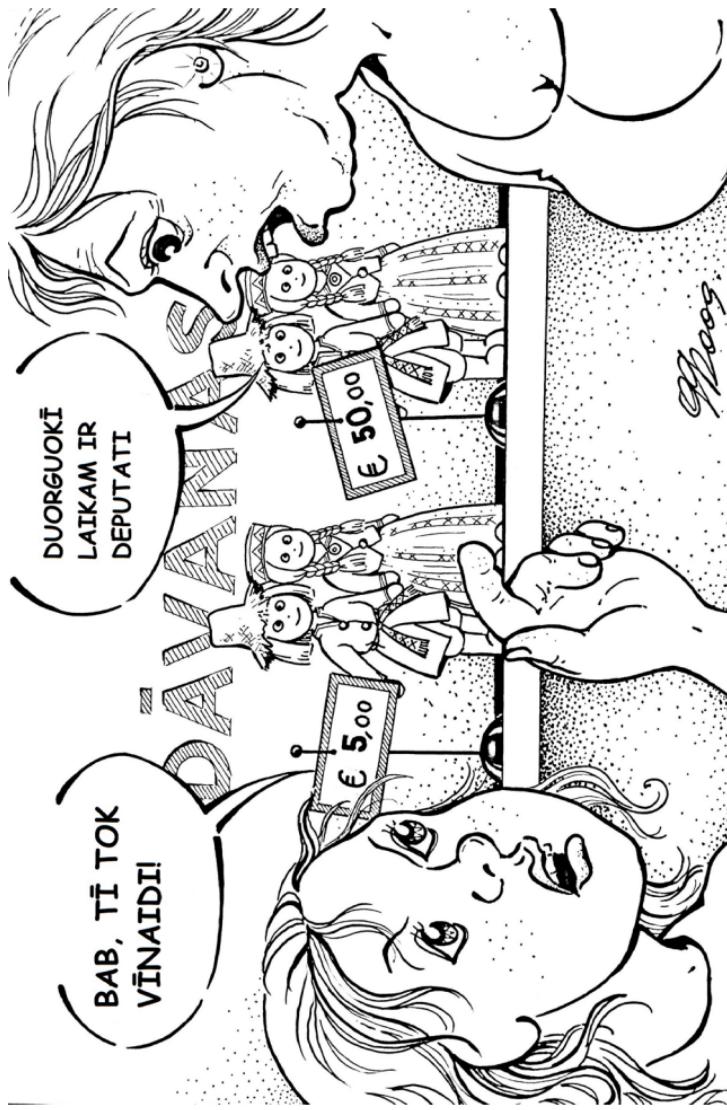
Iz kolhozu atsyuteits partoks nazkur nu Krīvejis, nikuo najādz nu lauksaimnīceibys, uoruojs stuov ar zyrgu teiruma molā. Tys daīt i vaicoj: “Deļkuo tu stuovi i nikuo nadori?” Navarūt paart, orcuks puorlyuzs. Tys soka: “Орцуки потом посеем, сейчас нужно кукурузу сеять.”

Veiru sauce Gerums, bet sīvu – Gerumeite. Sīva bejuse drusku pakūrla.

Reizi jei paleidzēja veiram dzeit vogys – vede zyrgu aiz apaušu. Zyrgs izajiedze, Gerums sauce: “Stuovi, stuovi,” bet Gerumeite tik guoja tuoļuok. Aizguojuse leidz teiruma molai, saprūtūt, ka īt tikai ar zyrgu, bez orkla, jei soka: “Edz, Gerum, kod tod tu jū izjiudzi?!”

Taisejomēs īt čyguonūs. Lai pareizi nūsaskaņuo-
tu, aizguoju pameklēt kū dyktuoku. Verūs, šapeitī
stuov butelka – nav pylna, pīlieju vaira. Tod vysim
padaleju. Vysi izruovuši, vysi prīceigi, es sasagierbu
– aizskriegom. Ūtrā dīnā piec čyguonu golva gryuta –
guļu.

Dzieržu muoti: “A kas munu svieteitū iudini izdziers?!”
A tī butelka beja, nadaudz atdzarts, salieju drupeit
samagonkys kluot. Piečuok sateiku draugus i prosu:
“A jius saprotot, ka izdzēret svieteitū iudini?” Jī soka:
“Nu, smuords beja... a gradu ta nikaidu nabeja.”

Myusu pusē seņuok, kod nabeja kū dareit, bārni
iz ceļa pacenis lyka. Nu, pīmāram, iztaisa šmuku
paceņu, a ūskā tī zyrga uobeļs voi koč kas rībeigs. Nūlīk
iz ceļa. Vīnu reizi brauce kolhoza prīkšnīks. Pajēme.
Darbneicuos vysi saīt apleik, verās, kas tī ir. Nagryb
taiseit valā, runoj, ka sauks miliceju. Kuids cyts soka,
ka vajagūt apsavērt. Attaisa, a tī...

*Paļdis par daleišonūs ar anekdotim i stuostim
Arnim Seimanovam, Jānim Žugovam, Romualdam
Gadzānam, Diānai Kotānei, Zaigai Lācei, Regīnai,
Leilai Rasimai, Ritai Drozdei! Paļdis par zeimiejumim
Galinai Gruziņai!*

Nūbeigumam

Dorbs pi gruomotys satura salaseišonys ir aizveds pi interesantim ļaudim dažaiduos Latgolys vītuos. Nūbraucūt pi kaida gostūs, cytu reizi izadeve dabuot puordesmit izteicīnu, cytu reizi tikai puors. Daguojom ari pi atzinis, ka itys ir bezgaleigs dorbs, kuram ir koč kod juodalīk punkts. Gruomotys izdūšonā tika īsaisteiti vaira kai 200 cylvāku. Paļdis vysim par atsauceibu i paleidzeibu!

Paļdis par šmukajom karteņom Edeitei Husarei, Edmundam Sudnikam i Annai Vanagai! Paļdis Raibajam i Galinai Gruziņai par zeimiejumim! Paļdis vysim paleigim, atbaļsteituojim, vysvaira: Guntai Naglei, Edgaram Suveizdam, Sandrai Švarcei, Jurim Kučinskim, Artim Loginam, Muorai Mortuzānei-Muravskai. Paļdis bīdreibai "LR" par finansialu atspaidu!

Gruomotys tekstus raudzejom pīraksteit maksimali autentiski, tok pareizraksteibys klaidys piec jaunuokūs latgalīšu rokstu volūdys nūsacejumu palobuojom.

Vysi gruomotys satura autori ir lobpruoteigi pīkrytuši sovus dorbus – izteicīnus, gudreibys, stuosteņus, zeimiejumus i fotografējis – publicēt gruomotā "Kas bez iuzu – tys bez bādys!", naprosūt par tū autoratleidzeibys.

Daudzi teicīni ar traknuokim vuordim i saleidzynuojuim palyka “aiz kadra”. Ka vyss iz loba, ir vareiba, ka cytugod tī ari tiks apkūpuoti i publicāti jaunā izlasē.

Ka, puorskaitūt itū gruomotu, atguoduosi kaidu ite napublicātu teicīni ci jūku – drūsai syuti iz bīdreibu (daugovpils@lgsc.lv), liksim vysus skaudzeitē, bet tod varbyut i saīs jauna gruomota.

*Bīdreibys “Latgolys Studentu centrs” bīdru vuordā
gruomotys projekta vadeituoja
Dagneja Dudarjonoka*

Latgalīts vysod pa dzeivi ir guojs, jūkuodomis par sevi i cytim. Tys paleidziejs saglobuot optimismu grytuos dzeivis šaļtīs, latgalīšu volūdys koloritu i ar kaidu ospruoteibu vysod ir variejs izaceļt i aplīcynuot sovu latgaliskumu. Itei gruomota byus kai celveds latgalīšu humora pasaulī, ari praktiska rūkysgruomota, kab nabytu juomeklej piec vuorda kaidā svātku reizē, sokūt tostu, ci naveikla klusuma šaļteņā draugu lūkā.

Vineta Vilcāne
bīdreibys "Latgolys Studentu centrs" valdis
priķssādātuoja